

***Verslag van het Rekenhof over de ontwerpen
van aanpassing van de begroting 2010
en over de ontwerpen van initiële begroting 2011
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest***

Goedgekeurd in de algemene vergadering van 19 november 2010

INHOUDSTAFEL

---

vOORAFfOut! Bladwijzer niet gedefinieerd.4

1e deel – ONTWERPEN VAN AANPASSING VAN DE BEGROTING 2010	5
1. Ontwerp van aanpassing van de middelenbegroting	6
1.1. Algemeen overzicht	6
1.2. Overzicht per programma.....	8
1.2.1. Gewestelijke belastingen (Programma 010).....	8
1.2.2. Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Programma 060)	9
1.2.3. Storting van Brusselse instellingen (Programma 100).....	10
1.2.4. Tewerkstelling (Programma 250)	11
1.2.5. Energie (Programma 240)	10
2. Ontwerp van aanpassing van de algemene uitgavenbegroting	12
2.1. Algemeen overzicht	12
2.2. Analyse van de belangrijkste wijzigingen	12
2.3. het encours van de vastleggingen	15
2.4. Ontwerpbegrotingen van de autonome bestuursinstellingen	15
2.5. Andere instelling	20
3. Effecten van de aanpassing op de begrotings- en vorderingensaldi	20
3.1. Budgettair saldo	20
3.2. Naleving van de aan het brussels hoofdstedelijk gewest opgelegde begrotingsdoelstellingen	21
3.2.1. Vastlegging van de norm.....	21
3.2.2. Berekening van het vorderingensaldo	22
2e DEEL – ONTWERPEN VAN INITIËLE BEGROTING VAN HET JAAR 2011	26
1. ONTWERP VAN MIDDELENBEGROTING.....	27
1.1. Algemeen overzicht	27
1.2. Overzicht per programma.....	30
1.2.1. Gewestelijke belastingen (Programma 010).....	30
1.2.2. Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Programma 060)	31
1.2.3. Tewerkstelling (Programma 250)	32
2. ONTWERP VAN ALGEMENE UITGAVENBEGROTING	33
2.1. Algemeen overzicht	33
2.2. Analyse van de voornaamste evoluties	33
2.3. encours van de vastleggingen	38
2.4. Ontwerpbegrotingen van de autonome bestuursinstellingen	38
2.5. Andere instelling	44
2.6. Gewestwaarborg	44
3. Naleving van de aan het Brussels Hoofdstedelijk gewest opgelegde begrotingsdoelstellingen	44
3.1. Begrotingssaldo	44
3.2. Vastlegging van de norm.....	45
3.3. Berekening van het vorderingensaldo	46

In het raam van zijn informatieopdracht over begrotingsaangelegenheden, die stoelt op de bepalingen van artikel 30 van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle¹, bezorgt het Rekenhof aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement zijn bevindingen en commentaar met betrekking tot de ontwerpen van aanpassing van de begroting 2010 en met betrekking tot de ontwerpbegroting 2011 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het Rekenhof heeft geen inzage gekregen in de gegevensbank met begrotingsgegevens van het ministerie. De informatie die deze gegevensbank bevat (o.a. begrotingsvoorstellen van de departementen en de autonome bestuursinstellingen, de adviezen van de inspectie van financiën, ...), zou een meer verfijnde analyse van de ontwerpbegrotingen mogelijk hebben gemaakt.

¹ Om de leesbaarheid van het verslag te vrijwaren, wordt die titel in de rest van het verslag systematisch afgekort tot « de ordonnantie ».

1E DEEL – ONTWERPEN VAN AANPASSING VAN DE BEGROTING 2010

---

1. Ontwerp van aanpassing van de middelenbegroting

1.1. Algemeen overzicht

Onderstaande tabel vergelijkt de nieuwe ramingen van de ontvangstenprogramma's met de initiële begroting. De programma's zijn gerangschikt volgens hun geraamd belang².

Tabel 1 – aanpassing van de middelenbegroting

Middelenbegroting	Ontwerp initiële begroting 2010	Ontwerp aanpas- sing 2010	Vershil	Vershil in %
	(1)	(2)	(2) - (1)	
Gewestelijke belastingen (Pr. 010)	944.849	1.024.330	79.481	8,4%
Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Pr. 060)	880.471	888.832	8.361	0,9%
Agglomeratiebevoegdheden (Pr. 080)	144.397	144.397	0	0,0%
Gewestbelastingen (Pr. 020)	106.006	106.006	0	0,0%
Tewerkstelling (Pr. 250)	57.280	58.030	750	1,3%
Stortingen van Brusselse instellingen (Pr. 100)	40.000	40.800	800	2,0%
Dode handen (Pr. 070)	38.888	39.837	949	2,4%
Sociale huisvesting (Pr.310)	21.742	22.983	1.241	5,7%
Hulp aan ondernemingen (Pr. 200)	8.852	8.353	-499	-5,6%
Gewestelijk vastgoedbeheer (Pr. 170)	7.765	6.615	-1.150	-14,8%
Energie (Pr. 240)	4.509	5.185	676	15,0%
Voormalige provinciebelastingen (Pr. 030)	3.525	3.525	0	0,0%
Groene ruimten, bossen en natuurgebieden (Pr. 340)	3.272	3.272	0	0,0%
Uitrusting en verplaatsingen (Pr. 260)	2.308	2.308	0	0,0%
Bescherming van het leefmilieu (Pr. 330)	1.450	1.450	0	0,0%
Openbaar ambt (Pr. 150)	1.604	1.434	-170	-10,6%
Taxi's (Pr. 040)	1.021	965	-56	-5,5%
Huisvesting (Pr. 300)	696	769	73	10,5%
Historisch en cultureel erfgoed (Pr. 320)	4	455	451	11275,0%
Stedenbouw en grondbeheer (Pr. 280)	273	439	166	60,8%
Diverse ontvangsten (Pr. 110)	0	436	436	-
Opbrengst van deelnemingen in overheidsbedrijven (Pr. 130)	0	0	0	-
Andere ontvangsten	539	1.005	466	86,5%
Totaal zonder leningopbrengsten van programma 090	2.269.451	2.361.426	91.975	4,1%
Toegewezen ontvangsten in het kader van de schuldbeheerverrichtingen				
- BA 01.090.06.01	133.526	133.526	0	0,0%
- BA 01.090.06.02	40.000	40.000	0	0,0%
Algemeen totaal ontvangsten	2.442.977	2.534.952	91.975	3,8%

² Tenzij anders vermeld zijn de cijfers in de tabellen en figuren uitgedrukt in duizend euro. Door de automatische afrondingen kan er een verschil bestaan tussen het totaal en de som van de elementen waaruit het bestaat.

Het ontwerp herraamt de totale ontvangsten op 2.361,4 miljoen euro (d.i. exclusief de 173,5 miljoen euro leningopbrengsten in het kader van het schuldbeheer van programma 090³). Dit is 92,0 miljoen euro meer dan de initiële middelenbegroting (+4,1 %; 3,4 miljoen euro hiervan betreft budgettair neutrale code 8 ontvangsten).

Deze stijging vloeit voornamelijk voort uit de verhoogde ramingen voor de gewestelijke belastingen (+ 79,5 miljoen euro) en voor het toegekend gedeelte van de personenbelasting (+ 8,4 miljoen euro). Andere stijgingen zijn de ramingen voor programma 310 *Sociale Huisvesting* (+1,2 miljoen euro)⁴, programma 070 – *Dode Handen* (+0,9 miljoen euro)⁵, programma 100 *Stortingen van Brusselse instellingen* (+0,8 miljoen euro)⁶, programma 250 – *Tewerkstelling* (+ 0,8 miljoen euro)⁷, en programma. 240 – *Energie* (+0,7 miljoen euro)⁸.

De belangrijkste dalingen zijn terug te vinden bij programma 170 – *Gewestelijk vastgoedbeheer* (- 1,2 miljoen euro)⁹ en programma 200 – *Hulp aan ondernemingen* (-0,5 miljoen euro)¹⁰.

³ BA 01.09.06.01.96.10 en 01.09.06.02.26.10 *Leningopbrengsten (ontvangsten toe te wijzen aan de uitgaven gedaan in het kader van schuldbeheersverrichtingen)*. Elk jaar wordt in het kader van het beheer van de gewestenschuld zowel in de middelen- als in de uitgavenbegroting eenzelfde bedrag van 173,5 miljoen euro aan leningopbrengsten en – uitgaven ingeschreven voor het Fonds voor het Beheer van de Gewestenschuld. Bedoeling is om de regering snel te kunnen laten inspelen op wijzigingen op de geld- en kapitaalmarkt.

⁴ Deze stijging is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de verhoogde raming (+1,7 miljoen euro) van BA 02.310.06.02.86.20 *Terugbetalingen door de Huisvestingsmaatschappijen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake investeringsprogramma's (toe te wijzen aan het Fonds voor investeringen en aflossing van de schuldenlast in de sector van de sociale woningbouw)*. Het gaat om een ontvangst met een economische code 8. Anderzijds dalen binnen dit programma de geraamde ontvangsten van de stedenbouwkundige lasten van BA 02.310.06.04.38.10 (-0,6 miljoen euro).

⁵ Deze stijging doet zich voor bij BA 01.070.01.01.49.41 *Overdracht van de federale overheid bedoeld bij artikel 63, derde lid, van de wet van 16 januari 1989 (de dode hand)*. De nieuwe raming voor deze dotatie, een compensatie voor het niet ontvangen van onroerende voorheffing voor bepaalde overheidsgebouwen die van deze heffing zijn vrijgesteld, stemt overeen met de gegevens van de federale administratie. De verhoging is een gevolg van de stijging van het kadastrale inkomen waarop de FOD Financiën zich baseert voor het berekenen van de dotatie (onder meer door de toewijzing van een aantal nieuwe percelen aan de Europese Commissie).

⁶ Het gaat om de verwachte terugbetaling van 0,8 miljoen euro van het niet-gebruikte deel van de dotatie van het Instituut ter Bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (IWOIB).

⁷ Zie punt 1.2.4.

⁸ Zie punt 1.2.5.

⁹ Voornamelijk toe te schrijven aan de verlaagde raming (-1,4 miljoen euro) van BA 02.170.03.01.76.00 *Opbrengst van de verkoop van terreinen en bestaande gebouwen aan de entiteiten buiten de consolidatieperimeter*. De reden voor deze daling is het uitstel van de verkoop van twee panden.

¹⁰ Deze daling is het resultaat van de lagere raming (-2,2 miljoen euro) voor BA 02.200.04.01.59.10 *Ontvangsten komende van de Europese Unie voor de structuurfondsen 2007-2013*, en de stijging (+1,7 miljoen euro tot 2,0 miljoen euro) van BA 02.200.06.02.86.10 *Terugbetaling van terugvorderbare voorschotten voor prototypes (toe te wijzen aan het Fonds voor hulp aan de ondernemingen)*. Op deze laatste (code 8) BA was begin november al 2,0 miljoen euro gerealiseerd.

1.2. Overzicht per programma

1.2.1. Gewestelijke belastingen (Programma 010)

Het ontwerp herraamt de totale opbrengsten van de gewestelijke belastingen op 1.024,3 miljoen euro. Dit is 79,5 miljoen euro (+8,4%) meer dan de initiële begroting. In vergelijking met de realisaties in 2009 worden 100,4 miljoen euro meer inkomsten verwacht (+10,9%)¹¹.

Tabel 2 – Raming van de gewestelijke belastingen

	Realisaties 2009	Initiële begroting 2010	Ontwerp aanpassing 2010	Vershil t.o.v. realisaties 2009	Vershil t.o.v. initiële begroting 2010	Vershil t.o.v. initiële begroting 2010 in %
	(1)	(2)	(3)	(3) - (1)	(3) - (2)	
Registratierechten op de verkopen van onroerende goederen	307.039	341.383	410.342	103.303	68.959	20,2%
Registratierechten op de vestiging van een hypotheek op een onroerend goed	26.050	25.622	28.493	2.443	2.871	11,2%
Registratierechten op de verdelingen van onroerende goederen	4.671	4.651	5.069	398	418	9,0%
Schenkingsrechten	32.135	31.660	45.946	13.811	14.286	45,1%
Successierechten	324.331	317.499	303.918	-20.413	-13.581	-4,3%
Onroerende voorheffing	17.962	17.956	17.956	-6	0	0,0%
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	131.121	126.233	129.979	-1.142	3.746	3,0%
Belasting op de inverkeerstelling	43.585	41.086	44.109	524	3.023	7,4%
Eurovignet	5.459	5.653	5.452	-7	-201	-3,6%
Belasting op de spelen en weddenschappen	24.027	25.686	24.791	764	-895	-3,5%
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	7.478	7.420	8.205	727	785	10,6%
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	92	0	70	-22	70	
Totaal	923.949	944.849	1.024.330	100.381	79.481	8,4%

¹¹ Uit de vergelijking van de eerste 10 maanden in 2009 en 2010 blijkt dat dit jaar al 12,7% meer werd gerealiseerd.

Het ontwerp neemt voor de meeste belastingen de ramingen over van de FOD Financiën, die instaat voor de inning. Voor de twee belangrijkste belastingen, de registratierechten op de verkopen van onroerende goederen en de successierechten, stelde het gewest eigen ramingen op.

Globaal ligt de raming van voorliggend ontwerp 9,0 miljoen euro (-0,9%) onder de federale raming. Ze bedraagt ook 0,7% minder dan de resultaten van een extrapolatie van de ontvangsten tot en met oktober 2010¹².

1.2.2. Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Programma 060)

De drie basisallocaties van dit programma (01.060.01.01.49.42 - *Toegekend gedeelte van de personenbelasting*, 01.060.01.02.49.42 - *Storting van de federale overheid met het oog op de uitvoering van artikel 46bis van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen*¹³, en 01.060.01.03.49.42 - *Storting van de federale overheid met betrekking tot de nieuwe overgehevelde bevoegdheden*) worden jaarlijks onder meer aangepast aan de procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen en aan de groei van het bruto binnenlands product (BBP).

Het ontwerp herraamt de globale ontvangsten voor het programma op 888,8 miljoen euro (+8,4 miljoen euro). Dit stemt overeen met wat op federaal niveau is voorzien.

Het bedrag dat de federale overheid dit jaar aan het gewest zal storten, werd vastgesteld in het in mei goedgekeurde aanpassingsblad van de Rijksmiddelenbegroting. Dat ging voor 2010 uit van de in de economische begroting van 12 februari 2010 vooropgestelde inflatie van 1,6% en een BBP-groei van 1,4%, terwijl de initiële begroting 2010 was uitgegaan van een inflatie van 1,5% en een groei van 0,4%. Die hogere parameterwaarden resulteerden in een aan het gewest hoger te storten bedrag voor het jaar zelf. In tegenstelling tot de andere gewesten¹⁴ was er voor het Brussels Hoofdstede-

¹² In principe verlopen de ontvangsten van de gewestelijke belastingen gelijkmatig over het jaar, met uitzondering van de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de onroerende voorheffing. Wat deze laatste betreft, liggen de ontvangsten normaalgezien hoger op het einde van het jaar. Daar staat tegenover dat in de realisaties van deze belasting ook de ontvangsten zijn verrekend die normaalgezien zijn bestemd voor basisallocatie 01.070.02.01.49.42 - *Ontvangst in toepassing van de ordonnantie van 22 december 1994 betreffende de onroerende voorheffing* (de federale administratie maakt bij het doorstorten geen onderscheid tussen beide soorten onroerende voorheffingen). Indien geen rekening wordt gehouden met de onroerende voorheffing ligt de gewestelijke raming 1,4% onder het resultaat van de extrapolatie.

¹³ Dit artikel heeft betrekking op de bijzondere dotatie die via het gewest wordt verdeeld over de Brusselse gemeenten die voldoen aan de voorwaarden van artikel 279 van de gemeentewet (Nederlandstalige schepen of Nederlandstalige OCMW-voorzitter).

¹⁴ In vergelijking met de aangepaste begroting 2009 werden de definitieve waarden voor de inflatie en de economische groei van dat jaar naar beneden bijgesteld. De economische begroting van 12 februari

delijk Gewest bovendien een positief saldo voor de definitieve afrekening voor het jaar 2009. Dit laatste is toe te schrijven aan de solidariteitstussenkomst¹⁵.

1.2.3. Stortingen van Brusselse instellingen (Programma 100)

Het ontwerp behoudt de in code 5 de initiële begroting voorziene uitzonderlijke ontvangst van 40,0 miljoen euro vanwege de BGHM, in de verantwoording bij het initiële begrotingsontwerp omschreven als 'terugbetaling van eerder ontvangen dotaties in het kader van renovatieprogramma's die momenteel niet gebruikt zijn'¹⁶.

Volgens inlichtingen van de BGHM verleende het gewest voor de renovatieprogramma's tot nu toe slechts 21,6 miljoen euro subsidie code 5, terwijl de BGHM zelf al voor 45,1 miljoen euro projecten subsidieerde. Daarnaast ontving de BGHM voor 184,1 miljoen euro aan voorschotten, code 8 (ESR neutraal), waarvan reeds 78,6 miljoen euro werd aangewend.

Het Rekenhof merkt op dat het vorderingensaldo kunstmatig gunstig wordt beïnvloed door voormelde 40 miljoen euro ten onrechte in code 5 in rekening te brengen.

1.2.4. Energie (Programma 240)

De stijging in dit programma is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de 1,0 miljoen euro die het ontwerp voorziet voor de nieuwe BA 02.240.02.01.36.90 *Opbrengst van het recht geïnd ten laste van de houders vergunningen voor de levering*

2010 legde die definitieve waarden voor de inflatie vast op - 0,05% (bij het aanpassingsblad was nog uitgegaan van 1,0%). Voor de economische groei was dit - 3% (bij aanpassingsblad was dit -1,7%).

¹⁵ De nationale solidariteitstussenkomst wordt toegekend aan de gewesten waarvan de gemiddelde opbrengst van de personenbelasting per inwoner lager ligt dan die voor het Rijk. Het bedrag van deze tussenkomst wordt bekomen door het product van het geïndexeerde basisbedrag (11,60 euro te indexeren vanaf het begrotingsjaar 1989), met het aantal inwoners van het betrokken gewest en met het aantal procentpunten dat voormelde gemiddelde opbrengst van de personenbelasting in het betrokken gewest lager ligt dan het nationaal gemiddelde. In vergelijking met de aangepaste begroting 2009 werden twee laatstgenoemde parameters naar boven bijgesteld. Het definitief bedrag 2009 is aldus berekend op basis van 1.048.491 inwoners (aanpassingsblad 2009: 1.031.215) en een negatieve afwijking van de gemiddelde opbrengst van de personenbelasting van -14,699% (aanpassingsblad 2009: -13,719%). De solidariteitstussenkomst compenseert overigens niet alleen de lagere definitieve waarden voor inflatie en economische groei voor 2009. Ook het aandeel van het gewest in de totale opbrengst van de personenbelasting bleek minder te zijn dan oorspronkelijk geraamd. Voor 2009 werd dit aandeel definitief vastgesteld op 8,385% (aanpassing 2009: 8,406%).

¹⁶ Artikel 3 van voorliggend ontwerp wijst deze middelen uitzonderlijk toe aan de algemene ontvangsten in plaats van aan het fonds voor investeringen en aflossing van de schuldenlast in de sector van de sociale woningbouw.

van elektrische energie voor energiebegeleiding. Het Rekenhof merkt op dat dit bedrag reeds begroot is op een andere basisallocatie.

De nieuwe basisallocatie werd gecreëerd om de aan een fonds toegewezen middelen van BA 02.240.06.03.36.90 *Opbrengsten recht geïnd houders vergunning levering elektrische energie voor energiebegeleiding (toe te wijzen aan sociaal fonds energiebegeleiding)* aan de algemene ontvangsten toe te wijzen. Hiervoor moest de raming van laatstgenoemde basisallocatie worden herzien. Dit is echter niet gebeurd. Bovendien moet een begrotingsruiter de aanrekening op een algemene ontvangst in plaats van op een toegewezen ontvangst machtigen. Het beschikkend gedeelte bevat deze ruiter niet.

1.2.5. Tewerkstelling (Programma 250)

Het ontwerp verhoogt de initiële raming voor basisallocatie 02.250.01.01.49.41 - *Wedertewerkstelling van werklozen: dotatie van de federale overheid* met 0,1 miljoen euro tot 56,4 miljoen euro. Volgens de verantwoording werd de raming van deze zogeheten ‘trekkingsrechten’, een financiële tegemoetkoming van de federale overheid voor de tewerkstelling van werklozen in het kader van gewestelijke wedertewerkstellings-programma’s, aldus aangepast aan een ‘geactualiseerde raming van Actiris’.

Zoals het Rekenhof in zijn vroegere begrotingsadviezen reeds opmerkte, zijn de federale overheid en het gewest verwickeld in een geschil over die trekkingsrechten, en kwam deze zaak reeds meermaals – zonder resultaat – aan bod in het Overlegcomité¹⁷.

Het Rekenhof merkt op dat op federaal niveau voor 2010 slechts 39,0 miljoen aan trekkingsrechten voor het gewest is voorzien (dit is 17,4 miljoen euro minder dan de gewestelijke raming).

¹⁷ BA 02.250.01.01.49.41. De trekkingsrechten worden toegekend krachtens artikel 6, § 1, IX, 2°, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en van artikel 35 van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989. Die laatste wet bepaalt dat de federale overheid de middelen toekent op basis van het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen. Het gewest dient hier toe een nominatieve lijst van de aan het werk gestelde personen toe te sturen aan de federale minister van Tewerkstelling en Arbeid. Voor elke gecreëerde arbeidsplaats heeft het gewest recht op een bedrag dat moet worden vastgesteld bij koninklijk besluit. Tot nu toe zijn de trekkingsrechten echter toegekend op basis van een vaste verdeelsleutel, die wordt toegepast op een jaarlijks in de federale begroting ingeschreven forfaitair bedrag. Aangezien de ontvangen bedragen lager zijn dan de bedragen waarop het gewest meent recht te hebben op basis van het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen, heeft het gewest aan de federale overheid gevraagd het door haar berekende bedrag te storten en eist het de betaling van de sommen die het vroeger te weinig zou hebben gekregen.

2. Ontwerp van aanpassing van de algemene uitgavenbegroting

2.1 Algemeen overzicht

Het ontwerp van aanpassing verhoogt de beleidskredieten (vastleggingskredieten en variabele kredieten) van de initiële begroting met 1,4 miljoen euro (+0,04 %), zodat die nu 3.314,9 miljoen euro belopen, en het vermindert de betaalkredieten (vereffeningskredieten en variabele kredieten) met 1,0 miljoen euro (- 0,03 %), zodat die nu 3.097,9 miljoen euro belopen.

Die evoluties betreffen voornamelijk de variabele kredieten. De gesplitste kredieten ondergaan slechts een lichte wijziging.

De onderstaande tabel geeft de kredieten weer volgens hun aard.

Tabel 3 – Uitgavenkredieten in de aangepaste begroting 2010

Algemene uitgavenbegroting 2010		Initiële begroting	Ontwerp van aanpassing	Ontwerp van aangepaste begroting
Beleidskredieten (vastleggingen)	Vastleggingskredieten	3.120.406	388	3.120.794
	Variabele kredieten	193.116	980	194.096
	Totaal	3.313.522	1.368	3.314.890
Betaalkredieten (vereffeningen)	Vereffeningkredieten	2.897.670	472	2.898.142
	Variabele kredieten	201.159	-1.427	199.732
	Totaal	3.098.829	-955	3.097.874

2.2 Analyse van de belangrijkste wijzigingen

Ondanks de geringe aanpassingen in de totale uitgavenbegroting, zowel qua vastleggingen als qua vereffeningen, ondergaan de gesplitste kredieten die aan bepaalde opdrachten en/of programma's zijn toegewezen, wijzigingen die variëren in omvang en zin.

De belangrijkste wijzigingen worden hierna becommentarieerd.

- Opdracht 06 – *Financieel en budgettair beheer en controle*: – 20,0 miljoen euro (- 7,3 %) aan vastleggingen en vereffeningen. De vermindering situeert zich voornamelijk in de programma's 001 – *Ondersteuning van het algemeen beleid* (- 4,4 miljoen euro) en 002 – *Uitvoering van het beleid inzake overheidsschuld* (- 13,7 miljoen euro). De eerste vermindering is het gevolg van de overdracht naar 2011 van lopende uitgaven¹⁸ en investeringsuitgaven (informaticaprojecten)¹⁹ in verband met specifieke projecten van de administratie, meer bepaald de hervorming van het Bestuur Financiën en Begroting en de voortgezette tenuitvoerlegging van

¹⁸ BA 06.001.08.05.1211.

¹⁹ BA 06.001.11.03.7422

de OOBBC²⁰. De tweede vermindering omvat het terugschroeven van de debetintresten (lopende rekening)²¹ (- 7,4 miljoen euro) en van de intresten van de directe schuld van het gewest²² (- 5,6 miljoen euro). De verantwoording van die verminderingen wordt uitgebreid becommentarieerd in de begrotingstabel die als bijlage bij het ontwerpdecreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting is gevoegd.

- Opdracht 07 – *Beheer inzake informatie- en communicatietechnologie (ICT)*. De kredieten voor deze opdracht veranderen vrijwel niet. Het Rekenhof stelt echter een verschuiving vast van sommige kredieten van programma 02 – *Ondersteuning van de algemene werking van het Centrum voor Informatica voor het Brusselse Gewest (CIBG)* naar programma 04 – *Exploitatie en ontwikkeling van de informatica binnen het ministerie van het Bruselse Hoofdstedelijk Gewest (MBHG)*. Zowel de vastlegingskredieten als de vereffeningskredieten van programma 002 verminderen immers globaal met respectievelijk 1,5 miljoen euro en 0,7 miljoen euro, terwijl de kredieten van programma 004 toenemen met 1,7 miljoen euro en 0,5 miljoen euro.

- Opdracht 15 – *Promotie van de energiedoeltreffendheid en regulering van de energiemarkten*: + 5,6 miljoen euro aan vastleggingen en + 7,0 miljoen euro aan vereffeningen. Die evolutie omvat een verhoging van de kredieten van het programma 002 – *Promotie van energiedoeltreffendheid, de hernieuwbare energieën en de daarmee verbonden investeringen* (+ 8,6 miljoen euro aan vastleggingen en + 10,0 miljoen euro aan vereffeningen), alsook een vermindering van de kredieten van programma 004 – *Steun aan de gewestelijke instelling belast met de promotie van de energiedoeltreffendheid en de hernieuwbare energiebronnen evenals met het organiseren van de energiemarkten* (- 3,0 miljoen euro aan vastleggingen en vereffeningen). Het Rekenhof stipt aan dat de globale toename van de kredieten van die opdracht uitsluitend het gevolg is van herverdelingen van kredieten en van kredietoverdrachten daterend van vóór de aanpassing en dat de toename dus al effectief is.

De toename van de kredieten in programma 002 is meer bepaald het gevolg van de stijving van een nieuwe basisallocatie²³ met een bedrag van 19,0 miljoen euro, bestemd voor een toelage aan SIBELGA voor de energiepremies. Ter gedeeltelijke compensatie werd het merendeel van de kredieten die in de initiële begroting waren ingeschreven in de andere basisallocaties van dat programma, herverdeeld en bijgevolg verminderd. Daarnaast werden ter compensatie kredieten overgeheveld vanuit andere programma's van opdracht 15 en vanuit opdracht 27 – *Stadsbeleid*. Het totaal van de kolom « wijzigingen 2010 » in de tabel van de aangepaste uitgavenbegroting is immers niet gelijk aan nul voor geen van beide opdrachten, zoals meestal het geval is. De al vermelde toename van de totale kredieten van opdracht 15 wordt vrijwel exact gecompenseerd door de totale daling van de aangepaste kredieten van opdracht 27 (- 5,9 miljoen euro aan vastleggingen en

²⁰ Organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle.

²¹ BA 06.002.13.01.2110.

²² BA 06.002.13.02.2130.

²³ BA 15.002.32.01.5310.

– 5,7 miljoen euro aan vereffeningen). Die wijze van herverdelen, die afwijkt van artikel 29 van de OOBBC, werd uitgevoerd met toepassing van de afwijkende bepaling die vervat is in artikel 8 van de mantel van de ordonnantie van 14 december 2009 houdende de algemene uitgavenbegroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het begrotingsjaar 2010.

De middelen die in voorkomend geval werden toegewezen aan SIBELGA, de distributienetbeheerder voor aardgas en elektriciteit, zijn bestemd om er een deel van het saldo (22 miljoen euro) mee te betalen van de aangevraagde energiepremies die de beheerder toekende voor 2009 (32 miljoen euro) en dat niet gedekt kon worden door de rechten die krachtens artikel 26 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kon worden geïnd ten laste van de schuldenaars (houders van een vergunning voor de levering van elektriciteit). De initiële begroting 2011 voorziet in de kredieten die nodig zijn (3,0 miljoen euro aan vastleggingen en vereffeningen) om de terugbetaling aan SIBELGA in orde te brengen.

- Opdracht 16 – *Ondersteuning en bemiddeling bij arbeidsaanbod en -vraag*: + 5,8 miljoen euro aan vastleggingen en + 5,7 miljoen euro aan vereffeningen. Die toenames situeren zich voornamelijk in het programma 006 – *Ondersteuning van Actiris voor de uitvoering van haar opdracht tot plaatsing en wedertewerkstelling van werkzoekenden* (6,6 miljoen euro). Ze houden verband met een hernieuwde raming van de werkelijke noden van de programma's tot opslorping van de werkloosheid, die zich volgens de verantwoording opdrong als gevolg van baremaverhogingen en als gevolg van de inflatie.
- Opdracht 17 – *Ontwikkeling en promotie van het mobiliteitsbeleid*: + 0,5 miljoen euro aan vastleggingen en + 0,4 miljoen euro aan vereffeningen. Die toenames vloeien voort uit de stijging van een nieuwe basisallocatie, bestemd voor de participatie in het kapitaal van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap (562 duizend euro). Volgens artikel 36 van de ordonnantie van 22 januari 2009 tot oprichting van dat agentschap²⁴ gaat het om een instelling van tweede categorie in de zin van artikel 85, 2°, van de OOBBC²⁵. Het Rekenhof merkt op dat de ontwerpbegroting van het agentschap voor het jaar 2010 niet als bijlage bij de aangepaste algemene uitgavenbegroting is gevoegd, wat indruist tegen de bepalingen van artikel 85, § 3, van de OOBBC. De begroting 2011 van het gewest bevat ook kredieten voor de toekenning van een werkingsdotatie aan dat agentschap (500 duizend euro) en voor het nemen van een nieuwe participatie in zijn kapitaal (500 duizend euro). De ontwerpbegroting 2011 is echter evenmin bij de algemene uitgavenbegroting 2011 gevoegd.
- Opdracht 19 – *Bouw, beheer en onderhoud van de gewestwegen, wegeninfrastructuur en –uitrusting*: + 3,4 miljoen euro aan vastleggingen en + 8,9 miljoen euro aan vereffeningen. De toename situeert zich ten belope van 3,7 miljoen euro aan vastleggingen en 9,3 miljoen euro aan vereffeningen in het programma 002 – *Ontwikkeling en beheer van de infrastructuur van het wegvervoer, evenals het aanbrengen van kunstwerken*. Ze is hoofdzakelijk bedoeld voor een doorgedreven herstelling van de wegen die beschadigd raakten na de uitzonderlijke weersomstandigheden van de voorbije winter.
- Opdracht 21 – *Ontwikkeling van het kanaal, de haven, de voorhaven en de aanhorigheden met het oog op een betere duurzame stedelijke mobiliteit door een multimodale aanpak en de economische ontwikkeling als generator van werkgelegenheid*: – 7,9 miljoen euro aan vastleggingen en – 0,3 miljoen euro aan vereffeningen. De da-

²⁴ Ordonnantie van 22 januari 2009 houdende de organisatie van het parkeerbeleid en de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap.

²⁵ De ordonnantie verwijst verkeerdelijk naar artikel 85, 1°, dat betrekking heeft op instellingen van eerste categorie.

ling van de vastleggingskredieten is het gevolg van het feit dat in programma 003 – *Beleid van partnership met de Haven van Brussel*, de kredieten voor de « *Investeringssubsidie aan de Haven ter compensatie voor het openluchtwembad* »²⁶ werden geschraapt (7,5 miljoen euro). Volgens de verantwoordingen van de uitgaventabel moesten die kredieten opnieuw worden ingeschreven in de begroting 2011 aangezien de aankoop van nieuwe terreinen door de Haven, ter compensatie van het verlies van terreinen wegens de aanleg van een openluchtwembad op de terreinen van de recreatiezone Béco²⁷, werd verschoven naar volgend jaar. De begroting 2011 van de haven voorziet echter daartoe in een krediet van 8,3 miljoen euro.

- Opdracht 24 – *Afvalophaling en -verwerking*: + 8,0 miljoen euro aan vastleggingen en vereffeningen, bestemd voor het optrekken van de bijzondere werkingsdotatie van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid in het raam van het Reinheidsplan²⁸. Volgens de algemene toelichting werd de dotatie opgetrokken om het feit te compenseren dat het Agentschap minder eigen middelen heeft als gevolg van de afgenomen economische activiteit in 2010.
- Opdracht 27 – *Stadsbeleid*: – 5,9 miljoen euro aan vastleggingen en – 5,7 miljoen euro aan vereffeningen. Die variaties zijn het gevolg van tegengestelde bewegingen binnen de programma's van opdracht 27 en meer bepaald van vijf ervan. Zoals de commentaar bij opdracht 15 al preciseerde, zijn die globale wijzigingen ten belope van – 5,7 miljoen euro aan vastleggingen en – 7,1 miljoen euro aan vereffeningen het gevolg van de overdracht van kredieten naar de opdracht in kwestie, een verrichting die plaatsvond vóór de aanpassing.

Tot slot blijven de kredieten ingeschreven in opdracht 30 – *Financiering van de Gemeenschapscommissies* onveranderd ten opzichte van de initiële begroting (284,5 miljoen euro). Het bedrag van de dotaties werd niet herzien omdat er geen evolutie zat in de coëfficiënt van de gemiddelde evolutie van de lonen bij het gewestelijke openbaar ambt²⁹, waarop die dotaties worden afgestemd.

2.3 het encours van de vastleggingen

Het verschil van 217,0 miljoen euro tussen de beleidskredieten en de betaal-kredieten geeft de mogelijke aangroei weer van het encours van de vastleggingen in de loop van het begrotingsjaar 2010.

Volgens de gegevens die werden meegedeeld door het Bestuur Financiën en Begroting bedroeg dat encours 1.681,2 miljoen euro op 31 december 2009 en 1.693,6 miljoen euro op 19 oktober 2010.

2.4 Ontwerpbegrotingen van de autonome bestuursinstellingen

Vooreerst stelt het Rekenhof vast dat alle aangepaste begrotingen van de autonome bestuursinstellingen van eerste en tweede categorie bij het ontwerp van ordonnantie houdende deze aanpassing werden gevoegd, met uitzondering van de aangepaste begroting van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap.

²⁶ BA 21.003.20.09.5111.

²⁷ Ter herinnering: de aanleg van het zwembad wordt geprefinancierd door de Haven en het Gewest zal die uitgave in tien schijven terugbetalen door middel van de subsidie.

²⁸ BA 24.002.15.02.4140.

²⁹ Verslag 2010/2009 = 1.

Gewestelijk Agentschap voor Netheid (GAN)

Het ontwerp van begrotingsaanpassing 2010 van het GAN vertoont een evenwicht. Dat evenwicht wordt bereikt dankzij de vermeerdering van de werkingsdotatie met 8 miljoen euro. Die vermeerdering compenseert voor een deel de verminderingen van de eigen ontvangsten die zijn ingeschreven onder de artikelen 02.001.04.01.4610 « *Gewestelijke stimulans voor het goed beleid in het raam van het financieel coördinatiecentrum* » (- 1,1 miljoen euro), 02.004.03.09.1611 « *opbrengst van de ophaling van niet-huishoudelijk en industrieel afval* » (- 1,0 miljoen euro), 02.004.03.13.1611 « *bijdrage voor de storting in de verbrandingsinstallatie* » (- 3,5 miljoen euro), en voor een deel de vermeerdering van de uitgavenkredieten.

De ontvangstenramingen voor artikel 02.004.03.09.1611 betreffende de opbrengst van de ophaling van niet-huishoudelijk en industrieel afval via contract of overeenkomst werden immers naar beneden toe herzien en op 26 miljoen euro vastgesteld omwille van de conjuncturele vertraging van de economische activiteit. Een andere reden was dat er vertraging was opgelopen bij de goedkeuring van de ontwerpordonnantie betreffende de invoering van een tarifieringssysteem voor de ophaling van afval. De raming van die ontvangsten blijkt evenwel aanzienlijk te zijn overschat als men weet dat de realisaties op 31 oktober 2010 12,9 miljoen euro bedragen, of minder dan 50% van de voor het jaar verwachte ontvangsten.

De ontvangstenramingen voor artikel 02.004.03.13.1611 betreffende de bijdragen betaald door de ondernemingen voor de storting in de verbrandingsinstallatie vallen eveneens aanzienlijk lager uit. Dit komt enerzijds door de daling van de hoeveelheid afval dat naar de verbrandingsoven wordt gevoerd, en anderzijds door de prijsdaling in het raam van de « put or pay-contracten ».

Het Rekenhof stelt bovendien vast dat het ontwerp van aangepaste begroting van het GAN voor ieder uitgavenartikel eenzelfde bedrag geeft voor zowel de vastleggings- als de vereffeningskredieten, op drie uitzonderingen na. De belangrijkste daarvan is terug te vinden onder artikel 01.002.08.21.1211 « *uitgaven voor prestaties en werken en diverse diensten door derden* » waar de vastleggingskredieten 1,1 miljoen euro meer bedragen dan de vereffeningskredieten.

Zoals het de regel was, althans tot eind 2009, legde het GAN immers niet het totale bedrag vast van zijn meerjarenopdrachten, doch enkel het deel dat in de loop van het jaar moest worden vereffend. Om een einde te maken aan die onregelmatige situatie dient het bedrag van de vastleggingskredieten voor ieder artikel dat op meerjarenopdrachten betrekking heeft, in een eerste fase hoger te zijn dan dat van de vereffeningskredieten, wat niet altijd het geval is.

In de voorgelegde ontwerp-aanpassing zal onvermijdelijk ook in 2010 niet de regel worden nageleefd dat de budgettaire vastlegging steeds moet voorafgaan aan het aangaan van de juridische verbintenis en dat zij op het totale bedrag van die juridische verbintenis moet slaan.

Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM)

De aangepaste ontwerpbegroting 2010 blijft in evenwicht alhoewel de gewest-dotatie « energie » (artikel 01.001.01.03.4610) met 3 miljoen euro vermindert.

Deze vermindering wordt bij de uitgaven voornamelijk gecompenseerd door de verminderingen van de volgende vereffeningskredieten :

- 995 duizend euro op artikel 05.002.39.02.4530 « Gelden voor de sanering van verontreinigende bodems » vanwege het uitstellen in de tijd van het opvragen van voorstellen betreffende het project Greenfields. Het gaat om een EFRO-meerjarenproject waarvan de globale subsidie-enveloppe die aan het instituut werd toegekend, 15 miljoen euro bedraagt ;
- 526 duizend euro op artikel 06.004.08.01.1211 dat betrekking heeft op het programma alliantie werkgelegenheid-leefmilieu (huis van de ecoconstructie) ; het definiëren van dat programma heeft meer tijd geveerd dan gepland ;
- 728 duizend euro op artikel 10.002.11.01.7422 betreffende het « blauwe netwerk » omdat vertraging is opgelopen wegens het feit dat het opstellen van de bestekken enorm veel tijd in beslag nam ;
- 410 en 125 duizend euro voor respectievelijk artikel 11.002.08.02.7422 betreffende de overeenkomsten voor de aanleg van groene ruimten en 12.001.08.01.1232 betreffende het beheer van het Zoniënwoud vanwege vertragingen bij de uitvoering van de dossiers.

Instituut ter Bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel (IWOIB)

Naar aanleiding van de aanpassing 2010 werden de ontvangstenramingen van het IWOIB lichtjes opgetrokken (+ 0,6 %, meer bepaald van 35,9 miljoen euro tot 36,1 miljoen euro).

Op het niveau van de uitgavenbegroting vertoont opdracht 01 – Algemene financiering van het IWOIB een daling bij de personeelskredieten (programma 001), meer bepaald van 2.147 duizend euro tot 1.927 duizend euro (- 10,3 %).

Er dient ook te worden gewezen op een krediet van 800 duizend euro voor de terugbetaling door het IWOIB van onbenutte of niet-verschuldigde begrotingssaldi (programma 003). Hetzelfde bedrag is effectief terug te vinden bij de ontvangsten voor het MBHG als terugbetaling door het IWOIB van het onbenutte deel van de dotatie 2004.

Dienst Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (DBDMH)

Het ontwerp van aangepaste begroting 2010 van de instelling handhaaft de ramingen van de ontvangsten en van de vereffeningskredieten op een bedrag van 88,2 miljoen euro.

Bij de uitgaven stijgen de vereffeningskredieten voor interventies met 4,6 % (opdracht 01). De vereffeningskredieten voor ziekenwagenvervoer (opdracht 02) stijgen ook, maar in meer beperkte mate, namelijk + 0,9 %. Omdat er geen taalkader is uitgetekend, kon in 2010 bovendien geen enkele aanwerving gebeuren en de toegewezen vereffeningskredieten voor ondersteuning van de organieke opdrachten (opdracht 03) dalen met 0,2 %, meer bepaald van 82.648 tot 82.463 duizend euro.

Actiris

Globaal gezien verhoogt het ontwerp van aangepaste begroting 2010 van de instelling de ramingen van de ontvangsten en van de vereffeningskredieten met 3,8 % tot 263,5 miljoen euro.

In de uitgavenbegroting, op het niveau van de opdrachten in verband met de werkgelegenheidsprogramma's, ziet opdracht 07 – *Tewerkstelling van werkzoekenden door middel van gesubsidieerde arbeidsplaatsen*, die bijna twee derde van de begroting van Actiris vertegenwoordigt, zijn kredieten stijgen met 3,9 % tot 170,1 miljoen euro.

Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (GOMB)

Globaal trekt het ontwerp van begrotingsaanpassing 2010 van de GOMB de ontvangstenramingen op met 1,2 miljoen euro (+1,8%) en de vereffeningskredieten met 5,7 miljoen euro (+12,7%) ten opzichte van de initiële begroting 2010, zodat ze uitkomen op respectievelijk 65,6 en 50,6 miljoen euro.

• Ontvangsten

In de middelenbegroting stijgen de ontvangstenramingen voor opdracht 1 – Algemene financiering, die 64,5 miljoen euro vertegenwoordigen (98,4% van de ontvangstenramingen van de aangepaste begroting 2010), met 3,8 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting 2010. Die toename vindt haar oorsprong in de toename van de ontvangsten van programma 003 – aanwending van de reserves, dat met 7,0 miljoen euro (+46,6%) stijgt tot 22 miljoen euro als gevolg van de verkoop van terreinen en gebouwen. Die sterke toename wordt gecompenseerd door de daling met 3,4 miljoen euro (- 17,4%) van de ontvangsten die zijn ingeschreven onder artikel

01.005.03.09.76.32 – Verkopen van bestaande gebouwen aan bedrijven voor projecten waarover thans wordt onderhandeld met de Maatschappij voor de Verwerving van Vastgoed. Er dient op te worden gewezen dat op 31 oktober 2010 geen enkele verkoop van een gebouw onder dat artikel was geregistreerd, terwijl de ontvangstenramingen voor dat artikel 16,1 miljoen euro bedragen.

De ontvangsten voor opdracht 2 – *Specifieke financiering* dalen met 2,7 miljoen euro als gevolg van de sterke terugloop van de voorziene ontvangsten onder artikel 02.008.04.05.39.10 – *tussenkost EU voor de investeringskosten projecten EFRO* die van 2,4 miljoen euro (initiële begroting) gaan naar 112 duizend euro (aangepaste begroting) als gevolg van het uitstellen van een project naar 2011.

• **Uitgaven**

In de uitgavenbegroting zijn de kredieten voor opdracht 1 – *Economische expansie* opgetrokken met 3,9 miljoen euro (+27,7%) tot 18 miljoen euro. De belangrijkste toename binnen deze opdracht betreft programma 001 – *Projecten in uitvoering van het investeringsprogramma*, waarvan de vereffeningskredieten 4,3 miljoen euro (+42,0%)³⁰ werden vermeerderd als gevolg van de aankoop van terreinen en de oprichting van gebouwen.

De toename met 514 duizend euro (+3,3%) van de kredieten voor opdracht 2 – *Stadsvernieuwing* is het resultaat van opwaartse en neerwaartse bewegingen binnen programma 001 – *Uitvoering meerjarenplan* waarvan de kredieten die zijn ingeschreven onder BA 02.001.41.01.81.41 – *Deelnemingen in bedrijven in het kader van stadsvernieuwing* met 4,8 miljoen euro toenemen als gevolg van de overname van een bedrijf, terwijl de kredieten van BA 02.001.39.01.51.12 – *Investeringsbijdragen aan private bedrijven in het kader van de stadsvernieuwing* met 3,9 miljoen euro afnemen.

Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel (MIVB)

Het tekort van de MIVB stijgt van 9.370 duizend euro in de initiële begroting 2010 tot 25.589 duizend euro in het ontwerp van aangepaste begroting 2010 (– 16.219 duizend euro), ondanks een toename van de overheidsinterventies (gewest + federaal) ten belope van 13.463 duizend euro.

• **Ontvangsten**

De gewestelijke tussenkost in de investeringen van de MIVB stijgt effectief met 10.391 duizend euro onder artikel 02.001.03.01.6611. Die tussenkost dient meer bepaald voor de financiering van de uitbreiding van het tramnet (Vorstlaan tot depot in Woluwe en Leopold 3-laan tot depot in Haren) en voor de financiering van de investeringen die de commerciële snelheid van het vervoer moeten verhogen.

De gewestelijke tussenkost met het oog op een beter vervoersaanbod stijgt met 2.421 duizend euro onder artikel 02.001.04.01.4610. Die stijging moet toelaten een afgeslankt aanbod aan NOCTIS-nachtbussen te behouden voor een totale geraamde kost van 1.800 duizend euro.

³⁰ BA 01.001.10.02.7112 (+1,1 miljoen euro) en BA 01.001.11.01.7210 (+1,6 miljoen euro)

• Uitgaven

Onder artikel 01.001.14.01.9110 « *terugbetaling van de schuld* » worden de kredieten verhoogd met 16.213 duizend euro, meer bepaald van 27.436 duizend euro tot 43.649 duizend euro. Die verhoging van de kredieten wordt verantwoord door de vervroegde terugbetaling van een te duur geworden lening door middel van de opbrengst van de BEI-lening die in 2009 werd aangegaan.

De kredieten onder artikel 01.003.11.02.7410 « *Andere goederen en diverse diensten* » voor de aankoop van voertuigen worden in het ontwerp van aanpassing 2010 op 170 miljoen euro gebracht wat de vastleggingskredieten betreft (+ 9.349 duizend euro) en op 111.777 duizend euro (+ 8.469 duizend euro) wat de vereffeningskredieten betreft. De vastleggingskredieten betreffen de nieuwe bestelling, die in 2010 werd geplaatst, van 65 trams voor het Brusselse net. De trams zullen worden geleverd tussen januari 2013 en eind april 2015.

De kredieten waarin artikel 01.004.11.02.7210 « *Andere goederen en diverse diensten* » voorziet met betrekking tot de investeringen in de gebouwen van de MIVB betreffen onder meer de investeringen in het tramdepot « Marconi » in Vorst en het metrodepot Erasmus waarvoor de studies aan de gang zijn. Deze kredieten zijn opgenomen in het ontwerp van aanpassing 2010 voor 18.041 duizend euro (+ 629 duizend euro) voor wat betreft de vereffeningskredieten en voor 88 miljoen euro (+ 5.812 duizend euro) voor wat betreft de vastleggingskredieten.

Tot slot worden de kredieten van artikel 01.007.11.02.7420 « *Andere goederen en diverse diensten* » met betrekking tot de aankoop van goederen en diensten voor de investeringen van de MIVB die inzonderheid betrekking hebben op het programma « Vicom » dat bestemd is voor de verhoging van de commerciële snelheid van het vervoer en voor de uitbreiding van het tramnet, opgenomen in het ontwerp van aanpassing 2010 voor 90 miljoen euro (+ 3,4 miljoen euro) voor wat betreft de vastleggingskredieten en voor 56,7 miljoen euro (+ 3,2 miljoen euro) voor wat betreft de vereffeningskredieten

2.5 Andere instelling

Het Rekenhof stipt aan dat het begrotingsontwerp van de BGHM onvolledig is. Afdelingen 2 (patrimoniumbeheer) en 3 (financieringsactiviteiten) ontbreken.

3. Effecten van de aanpassing op de begrotings- en vorderingensaldi

---

3.1 Budgettair saldo

De ontwerpaanpassingen leiden tot de volgende begrotingssaldi.

Tabel 4 – Bepaling van het begrotingssaldo

2010	Initiële begroting	Ontwerpaanpassing	Ontwerp van aangepaste begroting
Ontvangsten	2.442.977	91.975	2.534.952
Uitgaven	3.098.829	-955	3.097.874
Bruto begrotingssaldo	-655.852	92.930	-562.922

Het aangepast brutobegrotingssaldo *ex ante* (-562,9 miljoen euro) verbetert ten opzichte van het begrotingssaldo van de initiële begroting (-655,9 miljoen euro).

3.2 Naleving van de aan het brussels hoofdstedelijk gewest opgelegde begrotingsdoelstellingen

3.2.1 Vastlegging van de norm

Overeenkomstig het akkoord van 21 maart 2002 tussen de Staat, de gemeenschappen en de gewesten, tot aanvulling van de overeenkomst van 15 december 2000³¹, is het referentiekader inzake begroting voortaan de ESR-methodologie.

Daaruit volgt dat de naleving van de begrotingsdoelstellingen opgelegd aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voortaan moet worden beoordeeld in vergelijking met het vorderingensaldo en niet meer in vergelijking met het nettobegrotingssaldo.

Het globaal begrotingskader van de gemeenschappen en de gewesten voor de jaren 2009-2010 werd vastgelegd in het overlegcomité van 15 december 2009. De bij dat akkoord betrokken partijen zijn overeengekomen om de begrotingsdoelstellingen van het stabiliteitsprogramma van België 2009-2013 te ondersteunen zodat alle overheden tegen 2015 terug tot een evenwicht kunnen komen.

In dat akkoord wordt bepaald dat de begrotingsdoelstelling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor 2010 bestaat in een aanvaardbaar tekort (financieringsbehoefte) van 313,0 miljoen euro.

³¹ Overeenkomst van 15 december 2000 tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest houdende de begrotingsdoelstellingen voor de periode 2000-2005.

3.2.2 Berekening van het vorderingensaldo

Overeenkomstig de ESR-methodologie worden op het begrotingssaldo dat uit dit ontwerp voortvloeit, verschillende correcties toegepast om het vorderingensaldo van de entiteit te bekomen.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft het vorderingensaldo van het gewest van de aangepaste begroting 2010 berekend. De elementen van die berekening worden verstrekt in het beschikkend gedeelte van de ontwerpordonnantie houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2010.

Tabel 5 – Vorderingensaldo

2010	Initiële begroting	Aangepaste begr.
Ontvangsten van het MBHG	2.442.977	2.534.952
Uitgaven van het MBHG (vereffeningsoptiek)	3.098.829	3.097.874
Brutobegrotingssaldo van het MBHG (a)	-655.852	-562.922
Ontvangsten van de geconsolideerde instellingen	2.358.059	2.380.240
Uitgaven van de geconsolideerde instellingen (vereffeningskredieten)	2.347.971	2.390.875
Brutobegrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen (b)	10.088	-10.635
Brutobegrotingssaldo van de consolidatieperimeter (c)=(a)+(b)	-645.764	-573.557
Nettoaflossingen van de schuld van het MBHG	155.000	155.000
Nettoaflossingen van de schuld van de geconsolideerde instellingen	21.474	37.536
Nettoaflossingen van de consolidatieperimeter (d)	176.474	192.536
Saldo van de KVD van het MBHG	28.270	25.460
Saldo van de KVD van de geconsolideerde instellingen	8.012	12.553
Saldo KVD van de consolidatieperimeter (e)	36.282	38.013
Vorderingensaldo ESR (f)=(c)+(d)+(e)	-433.008	-343.008
Begrotingsverrichtingen MBHG	120.000	30.000
Begrotingsverrichtingen van de geconsolideerde instellingen	0	0
Begrotingsverrichtingen van de consolidatieperimeter (g)	120.000	30.000
Vorderingensaldo ESR na begrotingsverrichtingen (h)=(f)+(g)	-313.008	-313.008
Begrotingsdoelstelling	-313.008	-313.008

Uit deze tabel vloeit voort dat het vorderingensaldo van het ontwerp van aangepaste begroting voor het jaar 2010 -313,1 miljoen euro bedraagt, hetzelfde bedrag als dat van de initiële begroting en in overeenstemming met de begrotingsdoelstelling.

Deze status quo werd hoofdzakelijk bereikt door een toename van de ontvangsten (+92,0 miljoen euro) te compenseren met de afschaffing van de correctie van 90 miljoen euro onderbenutting van kredieten (cf. begrotingsverrichtingen).

Het Rekenhof heeft, binnen de grenzen van de informatie waarover het beschikte, de gegevens van die tabel geverifieerd. Het merkt op dat de ontvangst van 40

miljoen euro uit de terugstorting van de BGHM zou moeten worden afgetrokken van het KVD-saldo van het ministerie, wat het vorderingsaldo negatief beïnvloedt (zie 1.2.3.).

Deze verificatie geeft aanleiding tot de volgende commentaar en opmerkingen.

Begrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen

De aangepaste begrotingen van de instellingen van eerste categorie zijn in evenwicht, net zoals in de initiële begroting. Die van de tweede categorie vertonen een globaal tekort van -10,6 miljoen euro, tegenover een batig saldo van 10,1 miljoen euro in de initiële begroting. Dat verschil (-20,7 miljoen euro) kan worden verklaard door de stijging van het tekort van de MIVB (+16,2 miljoen euro) en door de daling van het batig saldo van de GOMB (-4,5 miljoen euro).

Nettoaflossingen van de schuld van de geconsolideerde instellingen

Deze stijgen met 16,1 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting, voornamelijk door de toename van de nettoaflossingen van de schuld van de MIVB (+16,2 miljoen euro).

Kredietverleningen en deelnemingen (KVD)

Door deze aanpassing worden de nettokredietverleningen en –deelnemingen (uitgaven – ontvangsten) van het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met 2,8 miljoen euro verminderd, en worden die van de geconsolideerde instellingen opgetrokken met 4,5 miljoen euro.

Het Rekenhof merkt op dat het saldo van de KVD volgens zijn berekeningen 1,0 miljoen euro hoger ligt dan het saldo dat de regering hanteert (26,5 miljoen euro in plaats van 25,5 miljoen euro).

- KVD van het ministerie

Wat het ministerie betreft, is de daling het gevolg van een toename van de ontvangsten (+3,4 miljoen euro) en van de uitgaven (+0,6 miljoen euro) met een economische code 8.

Deze ontvangstenstijging heeft ten belope van 1,7 miljoen euro betrekking op BA 02.200.06.02.8610 – *Terugbetaling van terugvorderbare voorschotten voor prototypes (toe te wijzen aan het Fonds voor hulp aan de ondernemingen)*, en ten belope van 1,7 miljoen euro op BA 02.310.06.02.8620 – *Terugbetaling door de Huisvestingsmaat-*

schappijen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake investeringsprogramma's (toe te wijzen aan het Fonds voor investeringen en aflossing van de schuldenlast in de sector van de sociale woningbouw).

De stijging van de uitgaven heeft betrekking op de kredieten bestemd voor de deelneming in het kapitaal van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap (nieuwe BA 17.003.22.01.81.41).

Het Rekenhof merkt in dat verband op dat dat Agentschap een instelling van de tweede categorie is in de zin van artikel 85, 2°, van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle³² en dat zijn begroting bijgevolg moet worden geconsolideerd met de gewestbegroting. Die begroting is evenwel niet als bijlage opgenomen bij het ontwerp van aanpassing van de algemene uitgavenbegroting.

Het Rekenhof wijst er niettemin op dat het feit dat er geen begroting is (en dat er bijgevolg geen overeenstemmende ontvangst wordt geboekt) geen weerslag heeft op het vorderingensaldo aangezien de kapitaaloverdracht naar die nieuwe instelling zal worden geneutraliseerd door de inaanmerkingneming van een correctie "code 8" voor een gelijkwaardig bedrag.

- KVD van de geconsolideerde instellingen

De stijging van het saldo van de KVD van die instellingen heeft nagenoeg integraal betrekking op de GOMB, waarvan de als code 8 vermelde ontvangsten en uitgaven een respectieve stijging van 0,3 miljoen euro en 4,8 miljoen euro vertonen.

Begrotingsverrichtingen

De regering heeft het bedrag van de positieve correctie, uitgevoerd bij wijze van "begrotingsverrichtingen", teruggebracht van 120,0 miljoen euro tot 30,0 miljoen euro. Enkel de correctie van 30,0 miljoen euro ter compensatie van de kredieten ingeschreven onder basisallocatie 10.005.27.01.43.21 – *Dotatie aan de gemeenten met het oog op de verbetering van hun budgettaire toestand*³³ blijft over.

³² Cf. artikel 36 van de ordonnantie van 22 januari 2009 houdende de organisatie van het parkeerbeleid en de oprichting van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap.

³³ Die som moet inderdaad toelaten het begrotingssaldo van de gemeenten van het Gewest te verbeteren en bijgevolg ook het begrotingssaldo van de Entiteit II waartoe het Gewest behoort.

De schrapping van het bedrag van de onderbenutting van de kredieten naar aanleiding van de aanpassing, die aanvankelijk op 90,0 miljoen euro werd geraamd, is in overeenstemming met de intentie die de regering bij de opmaak van de initiële begroting had geformuleerd.

2E DEEL – ONTWERPEN VAN INITIËLE BEGROTING VAN HET JAAR 2011

1.1. Algemeen overzicht

Het ontwerp van initiële middelenbegroting 2011 raamt de totale ontvangsten, exclusief leningopbrengsten, op 2.467,2 miljoen euro. Zowat 47,6 % hiervan betreft fiscale ontvangsten. Iets meer dan 16,8 miljoen euro (0,7 %) zijn toegewezen aan een organiek begrotingsfonds.

Wanneer wel rekening wordt gehouden met de leningopbrengsten lopen de geraamde ontvangsten voor 2011 op tot 3.136,7 miljoen euro. Een vergelijking van dit bedrag met dat voor 2010 vergt dat geen rekening wordt gehouden met de leningen op meer dan een jaar, die de begroting voor het eerst opneemt, (voor 2011 geraamd op 496,0 miljoen euro). Het Rekenhof stipt aan dat deze opname van leningen enkel een andere voorstellingswijze is. Essentieel is dat het ontwerp van middelenbegroting de regering machtigt het cumulatieve tekort met leningen te dekken, wat elke middelenbegroting in principe doet. Door deze nieuwe voorstellingswijze maakt de regering zichtbaar wat zij met leningen op meer dan 1 jaar wil financieren.

Tabel 6 geeft een overzicht van de wijzigingen³⁴ in vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting 2010. De programma's zijn gerangschikt volgens hun geraamde financiële belang in 2011.

³⁴ Overeenkomstig de comptabiliteitswetgeving, zoals vastgelegd door de ordonnantie, bevat de middelenbegroting de ramingen van de tijdens het begrotingsjaar vastgestelde rechten. Omdat het bedrag van deze vastgestelde rechten uiteraard niet altijd overeenstemt met wat in het betrokken jaar wordt geïnd, werd in artikel 21 van voormelde ordonnantie bepaald dat de algemene toelichting bij de begroting een raming dient te bevatten van de bedragen die - voortvloeiend uit de vastgestelde rechten - in de loop van het jaar zullen worden geïnd. Die bepaling werd niet gerespecteerd.

Tabel 6 – Raming van de ontvangsten

Middelenbegroting	Initiële begroting 2010	Ontwerp aanpas- sing be- groting 2010	Ontwerp initiële begroting 2011	Vershil ontwerp aanpas- sing 2010 en initieel 2011	Ver- schil in %
		(1)	(2)	(2) - (1)	
Gewestelijke belastingen (Pr. 010)	944.849	1.024.330	1.058.990	34.660	3,4%
Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Pr. 060)	880.471	888.832	944.405	55.573	6,3%
Agglomeratiebevoegdheden (Pr. 080)	144.397	144.397	147.285	2.888	2,0%
Tewerkstelling (Pr. 250)	57.280	58.030	134.464	76.434	131,7%
Gewestbelastingen (Pr. 020)	106.006	106.006	107.370	1.364	1,3%
Dode handen (Pr. 070)	38.888	39.837	40.564	727	1,8%
Hulp aan ondernemingen (Pr. 200)	8.852	8.353	6.225	-2.128	-25,5%
Energie (Pr. 240)	4.509	5.185	4.266	-919	-17,7%
Gewestelijk vastgoedbeheer (Pr. 170)	7.765	6.615	4.243	-2.372	-35,9%
Sociale huisvesting (Pr.310)	21.742	22.983	4.025	-18.958	-82,5%
Voormalige provinciebelastingen (Pr. 030)	3.525	3.525	3.741	216	6,1%
Groene ruimten, bossen en natuurgebieden (Pr. 340)	3.272	3.272	3.272	0	0,0%
Uitrusting en verplaatsingen (Pr. 260)	2.308	2.308	1.900	-408	-17,7%
Bescherming van het leefmilieu (Pr. 330)	1.450	1.450	1.550	100	6,9%
Openbaar ambt (Pr. 150)	1.604	1.434	1.439	5	0,3%
Taxi's (Pr. 040)	1.021	965	970	5	0,5%
Huisvesting (Pr. 300)	696	769	714	-55	-7,2%
Stedenbouw en grondbeheer (Pr. 280)	273	439	170	-269	-61,3%
Diverse ontvangsten (Pr. 110)	0	436	0	-436	-100,0%
Stortingen van Brusselse instellingen (Pr. 100)	40.000	40.800	0	-40.800	-100,0%
Historisch en cultureel erfgoed (Pr. 320)	4	455	0	-455	-100,0%
Andere ontvangsten	539	1.005	1.574	569	56,6%
Totaal zonder leningopbrengsten Programma 090	2.269.451	2.361.426	2.467.167	105.741	4,5%
Toegewezen ontvangsten in het kader van de schuldbeheersverrichtingen					
- BA 01.090.06.01 (Schuldbeheersverrichtingen)	133.526	133.526	133.526	0	0,0%
- BA 01.090.06.02 (Schuldbeheersverrichtingen)	40.000	40.000	40.000	0	0,0%
Leningopbrengsten (leningen > 1 jaar)					
- BA 01.090.06.04	-	-	496.000	496.000	-
Algemeen totaal ontvangsten	2.442.977	2.534.952	3.136.693	601.741	23,7%

In vergelijking met het ontwerp van aanpassing 2010 stijgen de ontvangstenramingen met 105,7 miljoen euro (+4,5 %). Dit is voornamelijk het gevolg van de verhoogde ramingen van de federale dotatie voor de wedertewerkstelling van werklozen (+ 76,4 miljoen euro), het toegekend gedeelte van de personenbelasting (+55,6 miljoen euro) en de gewestelijke belastingen (+34,7 miljoen euro). Daarnaast zijn er de verwachte stijging van de overdracht vanwege de agglomeratie (+ 2,9 miljoen euro) en de eigen gewestbelastingen (+ 1,4 miljoen euro).

De belangrijkste daling betreft programma 100 *Stortingen van Brusselse instellingen* (- 40,8 miljoen euro). De reden is dat in 2010 een eenmalige terugbetaling door

de BGHM van 40,0 miljoen nog niet aangewende dotaties in het kader van de renovatieprogramma's wordt verwacht. Ook voor een aantal andere programma's is de daling voor een groot deel te verklaren door de uitzonderlijk hoge ontvangsten in 2010. Dit is onder meer zo voor programma 200 – *Hulp aan ondernemingen* (-2,1 miljoen euro), waar in 2010 meer dan 2,0 miljoen euro werd gerealiseerd uit terugbetalingen van terugvorderbare voorschotten uit prototypes³⁵, en programma 310 *Sociale Huisvesting* (-19,0 miljoen euro), waarbij het gewest in 2010 meer dan 12 miljoen euro realiseerde aan stedenbouwkundige lasten voor het nieuwe NAVO-hoofdkwartier. Dit programma kent daarnaast ook een daling van 8,0 miljoen euro (code-8) ontvangsten uit de terugbetaling van investeringsprogramma's door de huisvestingsmaatschappijen van het BHG³⁶.

Omdat minder ontvangsten worden verwacht van de verkoop van terreinen en gebouwen gaan ook de ramingen voor programma 170 *Gewestelijk Vastgoedbeheer* naar beneden (-2,4 miljoen euro).

³⁵ BA 02.200.06.02.86.10 *Terugbetaling van terugvorderbare voorschotten voor prototypes (toe te wijzen aan het Fonds voor hulp aan de ondernemingen).*

³⁶ BA 02.310.06.02.86.20.

1.2. Overzicht per programma

1.2.1. Gewestelijke belastingen (Programma 010)

De gewestelijke belastingen worden geïnd door de federale overheid en vervolgens doorgestort aan het Gewest. Onderstaande tabel vergelijkt voor de verschillende gewestbelastingen de geraamde ontvangsten 2011 met die van het ontwerp van aanpassingsblad 2010, met initiële begroting 2010 en met de realisaties 2009.

Tabel 7 – Raming van de gewestelijke belastingen

	Realisaties 2009	Initiële begroting 2010	Ontwerp aanpassing begroting 2010	Ontwerp initiële begroting 2011	Vershil t.o.v. ontwerp aanpassing 2010	Vershil t.o.v. ontwerp aanpassing 2010 in %
	(1)	(2)	(3)	(4)	(4) - (3)	
Registratierechten op de verkopen van onroerende goederen	307.039	341.383	410.342	417.367	7.025	1,7%
Registratierechten op de vestiging van een hypotheek op een onroerend goed	26.050	25.622	28.493	29.547	1.054	3,7%
Registratierechten op de verdelingen van onroerende goederen	4.671	4.651	5.069	5.257	188	3,7%
Schenkingsrechten	32.135	31.660	45.946	47.573	1.627	3,5%
Successierechten	324.331	317.499	303.918	321.863	17.945	5,9%
Onroerende voorheffing	17.962	17.956	17.956	18.315	359	2,0%
Verkeersbelasting op de autovoertuigen	131.121	126.233	129.979	133.519	3.540	2,7%
Belasting op de inverkeerstelling	43.585	41.086	44.109	45.767	1.658	3,8%
Eurovignet	5.459	5.653	5.452	5.452	0	0,0%
Belasting op de spelen en weddenschappen	24.027	25.686	24.791	26.125	1.334	5,4%
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	7.478	7.420	8.205	8.205	0	0,0%
Openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken	92	0	70	0	-70	-100,0%
Totaal	923.949	944.849	1.024.330	1.058.990	34.660	3,4%

In vergelijking met het ontwerp van aanpassing 2010 wordt uitgegaan van een toename van de ontvangsten uit deze belastingen met 34,7 miljoen euro (+3,4%). In vergelijking met de realisaties in 2009 loopt de verhoging op tot 14,6%.

Voor de schenkingsrechten, de belasting op de spelen en weddenschappen en de verkeersgerelateerde belastingen neemt het ontwerp de ramingen over van de FOD Financiën. De overige bedragen voor 2011 betreffen eigen ramingen, waarvan de

methode en de parameters kort worden toegelicht in de bij het ontwerp van middelenbegroting gevoegde tabel.

Globaal ligt de gewestelijke raming 10,6 miljoen euro (0,1 %) onder die van de federale administratie.

1.2.2. Bijzondere Financieringswet, toegekend gedeelte van de personenbelasting (Programma 060)

Zoals vermeld in het deel over het ontwerp van aanpassingsblad 2010 worden de 3 basisallocaties van dit programma jaarlijks geïndexeerd en aangepast aan de groei van het bruto binnenlands product (BBP). Voor 2011 raamt de economische begroting van 15 september 2010 van het Federaal Planbureau de inflatie voorlopig op 2,0% (voor 2010: 2,10%)³⁷ en de BBP-groei op 1,7% (voor 2010: 1,8%).

Het toegekend gedeelte van de personenbelasting (basisallocatie 01.060.01.01.49.42) houdt daarnaast ook rekening met het aandeel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het totaal van de personenbelasting (voor 2011 geraamd op 8,492%) en met de nationale solidariteitstussenkomst.

Voorliggend ontwerp raamt de globale ontvangsten van de drie basisallocaties van Programma 060 samen op 944,4 miljoen euro. Dit stemt overeen met de gegevens die de federale administratie in oktober jl. ter beschikking heeft gesteld van het gewest³⁸. Voor de berekening van dit bedrag ging de federale administratie voor 2011 uit van 1.062.253 inwoners en een negatieve afwijking ten opzichte van de gemiddelde opbrengst van de personenbelasting van -14,132%, wat resulteert in een in 2011 te storten bedrag voor de solidariteitstussenkomst van 278,9 miljoen euro (dit bedrag houdt rekening met een negatief saldo voor 2010 van -6,0 miljoen euro). Het Rekenhof merkt op dat het aantal inwoners dat de federale administratie heeft medegedeeld bij gebrek aan definitieve cijfers van het NIS, nog een geraamd aantal is.

³⁷ In 2007 en 2008 bedroeg de groei respectievelijk 2,70% en 1,20%. In 2009 was er een negatieve groei van - 3%.

³⁸ Het bedrag dat de federale overheid maandelijks aan het gewest zal doorstorten is samengesteld uit de initiële raming voor het begrotingsjaar 2011 en het vermoedelijk saldo voor 2010. Dit saldo is positief omdat de laatste economische begroting zowel de inflatie als de economische groei voor 2010 naar boven heeft herzien (inflatie van 1,60% naar 2,10% en groei van 1,40% naar 1,80%).

1.2.3. Tewerkstelling (Programma 250)

Het ontwerp raamt de ontvangsten van de federale dotatie voor de wedertewerkstelling van werklozen (trekkingsrechten)³⁹ op 132,9 miljoen euro. De verantwoording verduidelijkt dat deze raming is gebaseerd op een berekening door Actiris, vermeerderd met 76,5 miljoen euro achterstallen die worden gevorderd bij de federale overheid.

Zoals reeds vermeld in het deel over het ontwerp van aanpassingsblad 2010 zijn het gewest en de federale overheid verwickeld in een geschil over de te betalen bedragen.

Op dit ogenblik heeft de federale overheid nog geen nieuw bedrag voor 2011 vooropgesteld. Het Rekenhof merkt op dat de voorgaande jaren op federaal niveau voor de trekkingsrechten telkens slechts 39,0 miljoen euro werd voorzien (dit is 93,9 miljoen minder dan de gewestelijke raming).

³⁹ Basisallocatie 02.250.01.01.49.41. Zie voetnoot 17.

ONTWERP VAN ALGEMENE UITGAVENBEGROTING

Algemeen overzicht

De onderstaande tabel geeft per type krediet de uitgavenmachtigingen die zijn ingeschreven in de begrotingen van de dienstjaren 2010 en 2011.

Tabel 1 – Uitgavenkredieten van de begrotingen 2010 en 2011

Algemene uitgavenbegroting		Initiële begroting 2010	Ontwerpaanpassing 2010	Ontwerpbe-groting 2011
Beleidskredieten (vastleggingen)	Vastleggingskredieten	3.120.406	3.120.794	3.096.987
	Variabele kredieten	193.116	194.096	196.432
	Totaal	3.313.522	3.314.890	3.293.419
Betaalkredieten (vereffeningen)	Vereffeningkredieten	2.897.670	2.898.142	3.065.877
	Variabele kredieten	201.159	199.732	203.310
	Totaal	3.098.829	3.097.874	3.269.187

Globaal vermindert de ontwerpbe-groting 2011 de beleidskredieten (-0,6 %) en verhoogt ze de betaalkredieten (+5,5 %) zowel ten opzichte van het ontwerp van begrotingsaanpassing 2010 als ten opzichte van de initiële begroting.

Analyse van de voornaamste evoluties

De onderstaande commentaar heeft – behoudens uitzonderingen – enkel betrekking op de gesplitste vastleggings- en vereffeningkredieten, die 94 % van de totale beleids- en betaalkredieten vertegenwoordigen. De variabele kredieten stijgen immers weinig (+1,7 % voor de vastleggingen en +1,1 % voor de vereffeningen) ten opzichte van de initiële begroting 2010.

De vastleggingskredieten dalen in vergelijking met diezelfde begroting met 23,4 miljoen euro (-0,8 %) en worden vastgesteld op 3.097,0 miljoen euro. De vereffeningkredieten stijgen met 168,2 miljoen euro (+5,8 %) tot 3.065,9 miljoen euro. Die evoluties zijn vergelijkbaar ten opzichte van de aangepaste begroting 2010.

De voornaamste veranderingen ten opzichte van de initiële begroting 2010 zijn:

- Opdracht 01 – *Financiering van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement*: + 3,9 miljoen euro voor de vastleggingen en voor de vereffeningen. Die globale toename met 10,2

% is het resultaat van een stijging met 4,4 miljoen euro (+12,4 %) van de werkingsdotatie en van een daling met 0,5 miljoen euro van de bijzondere investeringsdotatie.

- *Opdracht 06 – Financieel en budgettair beheer en controle*: + 9,2 miljoen euro voor de vastleggingen en de vereffeningen. Deze verhoging is in hoofdzaak gespreid over de programma's 002 – *Uitvoering van het beleid inzake overheidsschuld* (+10,9 miljoen euro) en 004 – *Gecentraliseerd beheer van de thesaurieën van de instellingen die lid zijn van het Financieel Coördinatiecentrum van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* (-2,3 miljoen euro). Binnen programma 002 stelt men een daling van de aflossingen van de gewestsschuld⁴⁰ vast (-15 miljoen euro), die in overeenstemming is met het aflossingsplan 2010-2016 dat werd voorgesteld in het jaarverslag 2009 van de gewestsschuld. De intresten van die schuld stijgen daarentegen met nagenoeg 32 miljoen euro (meer dan een derde) ten opzichte van de initiële begroting 2010. Die stijging kan in verband worden gebracht met het afsluiten van geconsolideerde rekeningen in 2010 (450 miljoen euro), waarbij nog de herfinancieringen komen van de in 2010 uitgevoerde terugbetalingen van leningen (155 miljoen euro). De debetintresten⁴¹ dalen met 5,0 miljoen euro (nagenoeg 60 %) ten opzichte van de voorgaande initiële begroting. De intrestlasten worden bepaald op basis van het gemiddeld volume van de vlottende schuld, die voor 2011 op 150 miljoen euro geraamd wordt.

Tot slot heeft de daling van de kredieten van programma 004 betrekking op de vermindering van de dotaties voor goed financieel beheer die werden toegekend aan de al⁴² dan niet⁴³ geconsolideerde instellingen in het raam van hun deelname aan het Financieel Coördinatiecentrum (FCCB).

- *Opdracht 07 – Beheer inzake informatie- en communicatietechnologie (ICT)*: + 11,2 miljoen euro voor de vastleggingen en + 11,5 miljoen euro voor de vereffeningen. Die stijging is voornamelijk geconcentreerd in programma 002 – *Ondersteuning van de algemene werking van het Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest (CIBG)* waarbinnen een nieuwe basisallocatie een krediet van 9,2 miljoen euro krijgt bedoeld voor een kapitaalbreng in de coöperatieve vennootschap IRISnet 2⁴⁴. Die publiek-private vennootschap waarvan het gewest de meerderheidsaandeelhouder zal zijn, moet het operationeel beheer van glasvezelkabelnetwerk verzekeren en tele-

⁴⁰ BA 06.002.14.01.9110.

⁴¹ BA 03.00213.01.2110.

⁴² BA 06.004.15.01.4140.

⁴³ BA 06.004.19.02.3122.

⁴⁴ BA 07.002.41.01.8142.

communicatiediensten verstrekken. Met de kapitaalbreng zal het netwerk IRISnet 1 kunnen worden teruggekocht en zal een bedrijfsfonds kunnen worden aangelegd dat noodzakelijk is voor de operationele werking.

- Opdracht 10 – *Ondersteuning en begeleiding van de plaatselijke besturen*: + 52,6 miljoen euro voor de vastleggingen en +14,9 miljoen euro voor de vereffeningen. De stijging in termen van vastleggingen is het resultaat van twee tegengestelde bewegingen: een stijging (+56 miljoen euro) van de kredieten van programma 007 – *Veiligheid* en een daling (-18,8 miljoen euro) van de kredieten van programma 006 – *Financiering van de investeringen van openbaar nut*. De bovenvermelde stijging geldt meer in het bijzonder voor het bijzonder krediet voor de gemeenten inzake preventie en veiligheid⁴⁵, dat van 17,3 miljoen euro op de initiële begroting 2010 naar 73,3 miljoen euro gaat in de ontwerpbegroting 2011. Die toename kan worden verklaard door het feit dat het krediet de vastlegging voor vier jaar dekt van de lokale preventie- en nabijheidsplannen. De vereffeningkredieten die voor één jaar bepaald zijn, veranderen nagenoeg niet. De daling kan worden verklaard door het feit dat de driejaarlijkse bedragen van de aan de gemeenten toegekende subsidies integraal werden vastgelegd in 2010.

- Opdracht 12 – *Ondersteuning van economie en landbouw*: - 6,3 miljoen euro voor de vastleggingen en +1,0 miljoen euro voor de vereffeningen. De daling van de vastleggingen situeert zich voornamelijk in programma 002 – *Logistieke, financiële en fiscale steun aan ondernemingen* waarvan de kredieten met 9,5 miljoen euro afnemen. Deze daling kan door twee factoren worden verklaard: enerzijds de progressieve uitdoving van de vroegere regelingen inzake steun voor de algemene investeringen van de bedrijven, die werden vervangen door de bepalingen van de organieke ordonnantie van 13 december 2007 betreffende de steun ter bevordering van de economische expansie, en anderzijds de niet-verlenging in 2011 van de middelen die in 2010 specifiek aan dat programma werden toegekend om het encours weg te werken⁴⁶. De vereffeningkredieten van dat programma ondergaan bijgevolg ook een sterke daling (-6,3 miljoen euro). Die dalingen worden gedeeltelijk gecompenseerd door de toename van de kredieten van programma 012 – *Hulp bij investeringen* (+2,9 miljoen euro voor de vastleggingen en +5,8 miljoen euro voor de vereffeningen) dat precies aan de nieuwe steunregelingen is gewijd.

Het Rekenhof merkt bovendien op dat het verschil van 1,0 miljoen euro tussen de vastleggingskredieten en de vereffeningkredieten bestemd voor de investeringsdo-

⁴⁵ BA 10.007.27.01.4322.

⁴⁶ Het encours is van 52,1 miljoen euro op 31 december 2009 gedaald naar 22,3 miljoen euro op 19 oktober 2010.

tatie aan de GOMB voor de aankoop en de uitrusting van bedrijfsgronden en – gebouwen⁴⁷ het encours nog zal doen toenemen van 3,8 naar 4,8 miljoen euro.

- Opdracht 16 – *Ondersteuning en bemiddeling bij arbeidsaanbod en -vraag*: + 28,5 miljoen euro voor de vastleggingen en +29,0 miljoen euro voor de vereffeningen. Deze stijging vloeit voort uit het optrekken van de volgende kredieten: +22,9 miljoen euro, zowel voor de vastleggingen als voor de vereffeningen, op programma 006 – *Ondersteuning van Actiris voor de uitvoering van haar opdracht tot plaatsing en wedertewerkstelling van werkzoekenden* en +4,4 miljoen euro voor de vastleggingen (+4,9 miljoen euro voor de vereffeningen) op programma 005 – *Algemene financiering van Actiris*. In het algemeen zijn die verhogingen bestemd voor de programma's om de werkloosheid weg te werken (Geco's en doorstromingsprogramma's), voor de begeleiding van werkzoekenden in het raam van de verplichte startbaanovereenkomst, voor de ontwikkeling van partnerschappen en voor de finalisering en moder-nisering van de dienst.

- Opdracht 18 – *Uitbouw en beheer van het openbaar vervoernetwerk*: + 52,9 miljoen euro voor de vastleggingen en +42,6 miljoen euro voor de vereffeningen. De oorsprong van die stijgingen ligt bij de herziening van de werkings- en investeringsdotaties voor de MIVB. Er wordt aan herinnerd dat de kredieten van de MIVB⁴⁸ in de initiële begroting 2010 werden teruggebracht tot 146,3 miljoen euro wegens de ten-lasteneming van de investeringen van 50,0 miljoen euro voor de aankoop van rol-lend materieel door de begroting van BELIRIS. Volgens de budgettaire omzendbrief moesten die kredieten terug worden ingeschreven in de begroting 2011. Dat is niet gebeurd, maar ter compensatie wordt een bedrag van 35 miljoen euro dat afkomstig is van de federale overheid in het raam van het Beliris-contract, als ontvangsten in-geschreven in de begroting van de MIVB,.

- Opdracht 21 – *Ontwikkeling van het kanaal, de haven, de voorhaven en de aanhorig-heden met het oog op een betere duurzame stedelijke mobiliteit door een multimodale aanpak en de economische ontwikkeling als generator van werkgelegenheid*: -2,8 mil-joen euro voor de vastleggingen en +4,6 miljoen euro voor de vereffeningen. Die wij-zigingen kunnen enerzijds worden verklaard door de schrapping binnen programma 003 – *Beleid van partnership met de haven van Brussel* van de vastleggingskredieten bestemd voor de investeringssubsidie aan de haven bij wijze van compensatie voor het zwembad⁴⁹, en anderzijds door de toekenning van 3,5 miljoen euro vastleggings-en vereffeningkredieten aan een nieuwe basisallocatie, bestemd voor de deelne-

⁴⁷ BA 12.006.16.02.61.41.

⁴⁸ BA 18.003.16.01.61.40.

⁴⁹ BA 21.003.20.08.5111.

ming in het kapitaal van de haven van Brussel en andere overheidsbedrijven⁵⁰, om de schadevergoeding van de NV BILC te financieren voor de schrapping van het BILC-project⁵¹ op de Havenlaan.

- *Opdracht 24 – Afvalophaling en -verwerking:* + 6,6 miljoen euro voor de vastleggingen en de vereffeningen. Die stijging heeft uitsluitend betrekking op de werkingsdotatie voor het Gewestelijk Agentschap voor Netheid⁵², die in de aanpassing reeds met 8,0 miljoen euro werd opgetrokken.

- *Opdracht 25 – Huisvesting en woonomgeving:* – 178,8 miljoen euro voor de vastleggingen en + 14,7 miljoen euro voor de vereffeningen. De aanzienlijke vermindering die bij de vastleggingskredieten werd vastgesteld, heeft enkel betrekking op programma 005 – *Ondersteuning van de instellingen belast met de uitvoering van het sociale huisvestingsbeleid* (-196,7 miljoen euro). Ze vloeit voort uit het feit dat de subsidies en kredietverleningen aan de BGHM in het raam van het vierjarig investeringsplan 2010-2013 van de sector van de sociale huisvesting in 2010 werden vastgelegd. De vereffeningkredieten van dat programma werden daarentegen opgetrokken (+22,6 miljoen euro) aangezien het gewestelijk huisvestingsplan volgens de verantwoordingen in 2011 op kruissnelheid komt.

Tot slot heeft de wijziging van de kredieten van programma 007 – *Beleid ten gunste van de gezinnen* (+13,2 miljoen euro voor de vastleggingen en -12,6 miljoen euro voor de vereffeningen) betrekking op de kredieten in verband met de investeringsdotatie aan het Huisvestingsfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De extra middelen voor de vastleggingen zijn bedoeld om het Fonds op heel het grondgebied van het gewest meer slagkracht te geven.

- *Opdracht 27 – Stadsbeleid:* – 36,2 miljoen euro voor de vastleggingen, voornamelijk voor programma 002 – *Europese programma's*. Deze daling heeft betrekking op alle investeringsubsidies voor de gemeenten, gewestelijke openbare instellingen en privé-ondernemingen in het raam van het EFRO-programma 2007-2013.

- *Opdracht 30 – Financiering van de gemeenschapscommissies:* + 13,4 miljoen euro voor de vastleggingen en voor de vereffeningen. Deze stijging vloeit enerzijds voort uit de toekenning door het gewest van extra trekkingsrechten aan de gemeenschapscommissies in het raam van de interbrusselse solidariteit (+5,0 miljoen euro)

⁵⁰ BA 21.003.22.01.8141.

⁵¹ Brussels International Logistic Center.

⁵² BA 24.002.15.01.4140.

en anderzijds uit de aanpassing van alle dotaties aan de coëfficiënt van de gemiddelde evolutie van de lonen bij het Brussels openbaar ambt (verhouding 2010/2011= 1.0328).

encours van de vastleggingen

Het verschil van 24,2 miljoen euro tussen de beleidskredieten en de betaalkredieten vertegenwoordigt de potentiële toename van het encours van de vastleggingen tijdens het begrotingsjaar 2011.

Ontwerpbegrotingen van de autonome bestuursinstellingen

Bij wijze van inleiding merkt het Rekenhof op dat alle begrotingen van de autonome bestuursinstellingen van eerste en tweede categorie bij de ontwerpordonnantie houdende de algemene uitgavenbegroting werden gevoegd, behalve die van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap.

Beschikkend gedeelte van de ontwerpordonnantie houdende de algemene uitgavenbegroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het begrotingsjaar 2011.

GAN

De ontwerpbegroting 2011 van het GAN is in evenwicht.

Dat evenwicht wordt onder andere bereikt dankzij de stijging van de opbrengsten uit de ophaling van niet-huishoudelijk en industrieel afval via contracten en overeenkomsten⁵³. De raming van die opbrengsten stijgt van 26,0 miljoen euro in het ontwerp van aangepaste begroting 2010 naar 27,4 miljoen euro in de ontwerpbegroting 2011. In vergelijking met de in 2010 voor de eerste tien maanden aangerekende ontvangsten (12,9 miljoen euro) die kunnen worden geëxtrapoleerd naar 15,5 miljoen euro voor het volledige jaar, stijgt het in 2011 geraamde bedrag heel sterk (+77 %). Ook al is men bezig met het goedkeuren van een nieuwe reglementering die de ophaling van niet-huishoudelijk en industrieel afval moet omkaderen, lijkt de van die contracten en overeenkomsten verwachte opbrengst echter overschat.

In de ontwerpbegroting 2011 komt een nieuw artikel voor (02.001.04.07.6611) dat voorziet in ontvangsten met betrekking tot de programmering EFRO 2007-2013

⁵³ BA 02.004.03.09.1611 van de middelenbegroting van het GAN.

voor een bedrag van 4,1 miljoen euro. Die dotatie die is samengesteld uit een tegemoetkoming van het gewest en van het EFRO moet het mogelijk maken een gebouw aan te kopen voor het oprichten van een centrum voor sociale economie in het domein van de recuperatie van afval (project Ecopool). Die aankoop is voor hetzelfde bedrag als uitgaven ingeschreven op artikel 01.002.10.02.7132. Er zullen vier kanalen worden beheerd: grof huisvuil, informatica, (bouw)materialen en biobrandstof.

Een ander nieuw ontvangstenartikel (02.004.03.05.1611) bepaalt bovendien dat de MIVB 2,1 miljoen euro bijdragen zal betalen voor de reiniging van haar eigen bedding.

Het Rekenhof stelt net zoals in het ontwerp van aangepaste begroting 2010 bovendien vast dat de ontwerpbegroting 2011 van het GAN bijna voor elk uitgavenartikel eenzelfde bedrag vermeldt voor de vastleggingskredieten en voor de vereffeningskredieten. De enige significante verschillen vindt men terug op de artikelen 01.002.08.12.1211 - *Onderhoud, bewaking en herstelling van lokalen gebruikt door het personeel* en 02.001.11.01.7200 - *Verbouwing van stelplaatsen en garage* waarvoor de vastleggingskredieten respectievelijk 1.535 en 3.540 duizend euro hoger liggen dan de vereffeningskredieten.

Zoals de voorgaande jaren zullen de ontoereikende vastleggingskredieten er onvermijdelijk toe leiden dat de algemene regel volgens welke de budgettaire vastlegging steeds voorafgaat aan de juridische verbintenis en betrekking heeft op het hele bedrag van die verbintenis, niet zal worden nageleefd.

BIM

Het ontwerp van initiële begroting 2011 is net zoals de begroting 2010 in evenwicht.

De gewestdotaties aan het instituut stijgen van 76.928 duizend euro in het ontwerp van aangepaste begroting 2010 naar 80.202 duizend euro in de initiële begroting 2011, wat neerkomt op een stijging met 4,3 %.

De dotatie aan de Reguleringscommissie (artikel 01.001.01.02.4610) stijgt meer in het bijzonder met 481 duizend euro in vergelijking met de aangepaste begroting 2010 om de kosten voor de verhuizing van de commissie naar een nieuwe administratieve zetel te dekken.

De ontvangstenramingen in verband met artikel 01.002.01.03.4610 *Subsidies met het oog op het voeren van acties voor de sanering van verontreinigde bodems* stijgen met 709 duizend euro in vergelijking met de aangepaste begroting 2010 dankzij de inning van EFRO-ontvangsten met betrekking tot het project Greenfields.

Wat de uitgaven betreft, zijn de kredietramingen met betrekking tot opdracht 01, programma 001, activiteiten 4 en 7 (lonen en sociale lasten) gebaseerd op de kredieten van de initiële begroting 2010 die werden geïndexeerd, zonder rekening te hou-

den met de wijzigingen in bedragen die zich hebben voorgedaan in de verschillende basisallocaties van dat programma in het ontwerp van aangepaste begroting 2010. Dat zou misschien geen probleem mogen geven in verband met het totale bedrag van de ter zake uitgetrokken kredieten, maar het is waarschijnlijk dat de kredieten van sommige basisallocaties te hoog zullen liggen, terwijl de kredieten van andere basisallocaties ontoereikend zullen blijken.

De op artikel 01.004.08.01.1211 ingeschreven kredieten gaan van 702 duizend euro in de aangepaste begroting 2010 naar 80 duizend euro in de ontwerpbegroting 2011 omdat het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie ten einde loopt.

De vastleggingskredieten ingeschreven op artikel 02.001.34.01.3300 in verband met de subsidies voor verenigingen stijgen bovendien met 3,6 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2010 en met 4,8 miljoen euro ten opzichte van de initiële begroting 2010, wat neerkomt op een vermenigvuldiging met 3,5 van de vastleggingskredieten van de initiële begroting 2010. Die wijziging is er gekomen na de goedkeuring van de ordonnantie van 4 september 2008 met betrekking tot het subsidiëren van de verenigingen en de projecten ter verbetering van het stadsmilieu en het leefklimaat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de daaropvolgende beslissing van het BIM om in één keer 5 jaar subsidiëring voor die verenigingen vast te leggen.

IWOIB

Globaal trekt de ontwerpbegroting 2011 van de instelling de ontvangstenramingen en de vereffeningskredieten met 5,8 % op in vergelijking met de aangepaste begroting 2010 tot 38,2 miljoen euro.

Wat de uitgavenbegroting betreft, is de stijging bijzonder opvallend voor de personeelskredieten (programma 001), die gebaseerd is op een formatie van 32 personeelsleden, die toenemen van 1,9 miljoen euro (aangepaste begroting 2010) tot 2,5 miljoen euro (+31,1 %).

Wat opdracht 02 – *Aanmoediging van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek* betreft, worden de terugvorderbare voorschotten vermeld in basisallocatie 02.001.40.01.8112 – *Terugvorderbare voorschotten voor de vervaardiging van prototypes, voor onderzoek inzake geavanceerde technologie en voor de ontwikkeling van het regionaal toegepast onderzoek en de pre concurrentiële ontwikkeling*, zoals bepaald door artikel 7 van de ordonnantie van 21 februari 2002 integraal als code 8 gerangschikt voor vereffeningskredieten ten belope van 3,3 miljoen euro en voor vastleggingskredieten ten belope van 5,0 miljoen euro.

In het raam van de controle van de rekeningen van de instelling heeft het Rekenhof er reeds op gewezen dat het niet correct is een code 8 voor de volledige voorschotten te gebruiken aangezien de reglementering die die voorschotten regelt, uitdrukkelijk bepaalt dat die voorschotten slechts integraal moeten worden terugbetaald wanneer het project waarvoor de steun wordt toegekend, wordt gevaloriseerd. Het gaat immers om voorschotten waarvan de terugvordering aan voorwaarden gebonden is en de ervaring leert dat de meeste voorschotten nooit volledig zullen worden terugbetaald.

DBDMH

De vereffeningskredieten die voor 2011 aan de DBDMH worden toegekend, stijgen met 2,3 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2010 (ze gaan van 88,2 miljoen euro naar 90,1 miljoen euro). De groei is iets meer uitgesproken bij de vastleggingskredieten (+2,9 %), die van 91,3 miljoen euro naar 93,9 miljoen euro gaan.

In de uitgavenbegroting kan op de volgende significante evoluties worden gewezen.

De vereffeningskredieten voor de interventieopdrachten (opdracht 01) dalen lichtjes ten opzichte van de aangepaste begroting 2010 (-1,2%) van 3,9 naar 3,8 miljoen euro. De vastleggingskredieten stijgen daarentegen met 49 % van 3,8 naar 5,7 miljoen euro, een evolutie die hoofdzakelijk voortvloeit uit de toename van de vastleggingskredieten voor de vernieuwing van de interventievoertuigen (ze stijgen van 622 naar 1.484 duizend euro) alsmede uit de toename van de vastleggingskredieten bestemd voor de individuele beschermingsuitrusting (aankoop en onderhoud, die stijgen van 16 naar 515 duizend euro). De verantwoordingen in de administratieve begrotingen verwijzen weliswaar naar gewag van de oplevering van voertuigen en naar de gunning van een opdracht, maar in werkelijkheid zouden die evoluties het resultaat zijn van bestellingen die in 2011 zullen worden geplaatst.

Voor het ziekenwagenvervoer (opdracht 02) stijgen de vereffeningskredieten met 42,3 % ten opzichte van de aangepaste begroting 2010, van 1,6 naar 2,3 miljoen euro, inzonderheid als gevolg van de aankoop van zes ziekenwagens.

Nog steeds ten opzichte van de aangepaste begroting 2010 stijgen de kredieten in verband met opdracht 03 – *Ondersteuning van de organieke opdrachten*, die inzonderheid alle uitgaven met betrekking tot het personeel ten laste neemt en meer dan 90 % van de begroting van de DBDMH vertegenwoordigt, met 1,6 % voor de vereffeningen (de kredieten gaan van 82,5 miljoen euro naar 83,8 miljoen euro) en met 0,9 % voor de vastleggingen.

Tot slot dient te worden onderstreept dat, op verzoek van het Rekenhof, enerzijds de ontvangsten inzake interventies en ziekenwagenvervoer vanaf 1 januari 2011 zullen worden gebaseerd op de volledige vastgestelde rechten, en dat anderzijds alle boekingen als onwaarden in de begroting zullen worden opgenomen. Zulks impliceert dat twee nieuwe basisallocaties moeten worden opgericht die samenhangen met de waardeverminderingen inzake handelsvorderingen (300 duizend euro voor interventies en 480 duizend euro voor ziekenwagenvervoer, d.i. 780 duizend euro in totaal).

Actiris

De ontvangsten en de uitgaven (vereffeningskredieten) van de ontwerpbegroting 2011 van Actiris stijgen globaal met 10,8 % ten opzichte van de initiële begroting 2010 (de kredieten gaan van 253,7 miljoen euro naar 281 miljoen euro). Ten opzichte van de aangepaste begroting 2010 gaat het echter om een stijging met 6,7 % (+ 17,6 miljoen euro).

Op de uitgavenbegroting kan een nieuwe stijging van de kredieten in verband met opdracht 07 – *Tewerkstelling van werkzoekenden door middel van gesubsidieerde arbeidsplaatsen*, worden opgemerkt, waarvan de kredieten opnieuw met 6,9 % stijgen ten opzichte van de aangepaste begroting 2010 (+11,1 % ten opzichte van de initiële begroting 2010). Ze vertegenwoordigen nu 181,9 miljoen euro.

Er dient te worden opgemerkt dat die stijgingen blijkbaar meer omvatten dan de bestending van de banen die in het gewest werden gecreëerd dankzij de door de regering aangekondigde tewerkstellingsplannen.

Het aantal banen dat thans wordt ingevuld, beloopt 5.283 VTE (voltijdse equivalenten), in vergelijking met de 5.631 posten die in theorie voor verhoogde premies kunnen worden toegekend (programma 003). Voor de GECO's-basispremies (programma 002) worden thans evenzo 721 banen (VTE) ingevuld van de 988 toe te kennen banen.

GOMB

• Ontvangsten

Globaal vermindert de ontwerpbegroting 2011 van de GOMB de ontvangstenramingen met 15,2 miljoen euro (-23,2 %) en de vereffeningskredieten met 528 duizend euro (-1,0 %) ten opzichte van de aangepaste begroting 2010, tot respectievelijk 50,3 en 50,1 miljoen euro.

De sterkste evolutie heeft betrekking op opdracht 1 – *Algemene financiering* waarvan de voor 2011 op 46,1 miljoen euro geraamde ontvangsten met 18,5 miljoen euro (-28,6 %) dalen ten opzichte van de aangepaste begroting 2010. Deze daling is hoofdzakelijk toe te schrijven aan artikel 01.005.03.09.76.32 – *Verkopen van bestaande gebouwen aan bedrijven* waarop in het ontwerp van initiële begroting 2011 in geen enkele ontvangst voorzien is, terwijl er in 2010 (aangepaste begroting) voor 16,1 miljoen euro ontvangstenramingen op waren ingeschreven.

Er is evenmin in een ontvangst voorzien op artikel 01.003.03.08.76.11 – *Verkopen van gronden door de Economische Expansie binnen de sector overheid* en op BA 01.003.03.10.76.32 – *Verkopen van bestaande gebouwen door de Economische Expansie aan bedrijven* waarvan de ontvangstenramingen respectievelijk met 3,5 miljoen euro en 7,1 miljoen euro dalen ten opzichte van die van de aangepaste begroting 2010.

De ontvangstenramingen van artikel 01.003.03.09.76.12 – *Verkopen van gronden door de Economische Expansie aan bedrijven* stijgen van 2,2 miljoen euro (aangepaste begroting 2010) naar 4,9 miljoen euro (initiële begroting 2011) en die van artikel 01.004.03.09.76.32 – *Verkopen van bestaande gebouwen door de Stadsvernieuwing aan bedrijven* stijgen van 40 duizend euro (aangepaste begroting 2010) naar 3 miljoen euro ingevolge de geplande verkoop van een gebouw.

Artikel 02.008.04.05.39.10 – *Tussenkost ESF voor de investeringskosten projecten FEDER* stijgt met 2,6 miljoen euro tot 2,7 miljoen euro ingevolge het uitstellen van een project van 2010 naar 2011.

- **Uitgaven**

De totale vereffeningskredieten waarin de ontwerpbegroting 2011 voorziet, blijven stabiel ten opzichte van de aangepaste begroting 2010. De verdeling van de kredieten binnen de uitgavenbegroting ondergaat niettemin wijzigingen. Het gaat daarbij hoofdzakelijk om de opdrachten 01 – Economische expansie en 02 – Stadsvernieuwing. Van de eerste opdracht dalen de vereffeningskredieten met 5,5 miljoen euro, waarvan 5,4 miljoen euro is toe te schrijven aan programma 001 – *Projecten in uitvoering van het investeringsprogramma*, en van de tweede stijgen de vereffeningskredieten met 4,6 miljoen euro voor projecten voor de nieuwbouw van gebouwen voor de Stadsvernieuwing en voor de sanering van gronden en gebouwen.

MIVB

Het tekort van de initiële ontwerpbegroting 2011 beloopt 21.349 duizend euro. Het ligt 4.240 duizend euro lager dan het tekort van de ontwerpaanpassing 2010 dankzij overheidsdotaties (gewest en federale overheid) die stijgen met 15.661 duizend euro.

De verkeersontvangsten van de MIVB (artikel 01.003.03.01.1612) worden eveneens hoger ingeschat en stijgen van 159.008 duizend euro in het ontwerp van aangepaste begroting 2010 naar 165.659 duizend euro in het ontwerp van initiële begroting 2011 (+6.651 duizend euro), wat neerkomt op een stijging met 4,2 %.

De vereffeningskredieten bepaald in artikel 01.004.11.02.7210 *Andere goederen en diverse diensten* stijgen met 8.594 duizend euro ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2010 en gaan van 18.041 duizend euro naar 26.635 duizend euro. Het gaat inzonderheid om de stelplaatsen Marconi en Erasmus.

Tot slot stijgen de vereffenings- en vastleggingskredieten van artikel 01.007.11.02.7420 *Andere goederen en diverse diensten voor de andere investeringen van de MIVB* respectievelijk met 15.774 duizend euro en 5 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2010. Die kredieten worden bestemd voor de uitbreiding van het tramnet, voor het programma "Vicom", voor de uitrusting met toegangspoortjes van de metrostations en voor de vernieuwing van het exploitatiehulpstelsel om de voertuigen op het netwerk beter te kunnen volgen en om de poortjes op afstand te kunnen openen dankzij bewakingscamera's.

De vereffeningskredieten van de activiteiten 07 en 08 van programma 001 van opdracht 2 die tot slot betrekking hebben op de verbetering van het aanbod, stijgen respectievelijk met 5.652 duizend euro en 3.084 duizend euro. Ze hangen samen met de uitbreiding van het net die meer exploitatiepersoneel (activiteit 07) en meer energie en goederen en diverse diensten (activiteit 8) vergt.

Andere instelling

Het Rekenhof stipt aan dat het begrotingsontwerp van de BGHM die aan het parlement werden voorgelegd onvolledig en nog niet definitief zijn. Afdelingen 2 (patrimoniumbeheer) en 3 (financieringsactiviteiten) ontbreken. Daarnaast zijn er verschillen op de transfers van het gewest naar BGHM. Het begrotingsontwerp van BGHM bevat niet de laatste cijfers.

Gewestwaarborg

Artikel 56 van de ontwerpordonnantie machtigt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om haar gewestwaarborg te verlenen aan leningen die in 2011 worden aangegaan door de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWB) voor een bedrag van maximum 20.000.000 euro. Deze waarborg is bedoeld voor de partiële financiering van de investeringsprojecten die in de loop van de komende jaren moeten worden gerealiseerd aan het waterzuiveringsstation Brussel-Zuid en die een globaal geraamd bedrag van 50 miljoen euro vertegenwoordigen.

Artikel 57 machtigt de gewestregering er eveneens toe haar gewestwaarborg te hechten aan de overdracht van het contract met Aquiris.

Deze machtiging regulariseert de verbintenis die het gewest in het raam van de overdrachtovereenkomst van 28 januari 2009 had aangegaan. Deze overeenkomst waardoor het gewest zich borg had gesteld voor de goede uitvoering van alle door de BMWB overgenomen verplichtingen, had betrekking op de overdracht naar de BMWB van het concessiecontract dat met Aquiris (waterzuiveringsstation Brussel-Noord) werd gesloten.

Naleving van de aan het Brussels Hoofdstedelijk gewest opgelegde begrotingsdoelstellingen

---

Begrotingssaldo

Daar de ontvangsten ten opzichte van de initiële begroting 2010 meer stijgen (+28,4 %) dan de vereffeningskredieten (+5,5 %), vertoont het bruto begrotingssaldo *ex ante* (-132,5 miljoen euro) dat uit de voorliggende ontwerpen voor het jaar 2011 werd berekend, een verbetering ten opzichte van het initieel begrotingssaldo van het vorige begrotingsjaar (-655,9 miljoen euro). Men kan slechts op een geldige wijze met de initiële begroting vergelijken als men geen rekening houdt met de raming van de leningopbrengsten die in de initiële begroting 2011 zijn ingeschreven voor een bedrag van 496 miljoen euro, daar dergelijke ontvangsten niet voorkwamen in de begrotingen van

voorgaande begrotingsjaren⁵⁴. Mits die correctie beloopt het bruto begrotingssaldo - 628,5 miljoen euro (+27,4 miljoen euro) ten opzichte van de initiële begroting.

Tabel 9 – Berekening van het begrotingssaldo

	Initiële begroting 2010	Ontwerp aanpassing 2010	Ontwerp- begroting 2011
Ontvangsten (1)	2.442.977	2.534.952	3.136.693
Uitgaven (2)	3.098.829	3.097.874	3.269.187
Bruto begrotingssaldo (3) = (1) - (2)	-655.852	-562.922	-132.494

Vastlegging van de norm

Er wordt aan herinnerd dat het globaal begrotingskader van de gemeenschappen en de gewesten voor de jaren 2009-2010 werd vastgelegd door het overlegcomité van 15 december 2009. De bij dat akkoord betrokken partijen zijn overeengekomen de begrotingsdoelstellingen van het stabiliteitsprogramma van België 2009-2013 te ondersteunen opdat alle overheden tegen 2015 weer een begroting in evenwicht zouden hebben⁵⁵.

Voor de jaren 2011-2012 werd voor de actualisering van het aanvankelijk in september 2009 voorgestelde traject een ontwerpakkoord gesloten tussen de federale regering en de verschillende gefedereerde entiteiten op 31 januari 2010. Dat traject nam de meerjarenbegrotingen van de verschillende entiteiten die in de loop van de maand oktober 2009 werden opgesteld, als uitgangspunt.

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd het aanvaardbaar tekort voor de jaren 2011 en 2012 in het raam van de terugkeer naar een begroting in evenwicht in 2015 geraamd op respectievelijk -254,1 miljoen euro en -172,3 miljoen euro.

Eind januari 2010 heeft de gewestregering niettemin een amendement op dat ontwerpakkoord goedgekeurd in de volgende bewoordingen: "*Of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest al dan niet zijn begrotingsdoelstellingen naleeft, is afhankelijk van het feit of in de structurele financiering van het gewest rekening gehouden wordt met zijn speci-*

⁵⁴ Cf. punt 1.

⁵⁵ Pagina 8 "terugkeer naar evenwicht in 2015" van de nota als toevoeging bij het stabiliteitsprogramma 2009-2013 zoals goedgekeurd in het overlegcomité van 16/9/2009 punt 11.

fieke situatie, gelet op de lasten voor zijn nationale en internationale opdrachten verbonden aan het hoofdstedelijk statuut."

Op 3 februari 2010 heeft het overlegcomité akte genomen van het ontwerpakkoord en van de opmerkingen die door de regeringen van de gemeenschappen en de gewesten werden geformuleerd.

Er dient echter te worden onderstreept dat dat akkoord in de ontwerpfase blijven steken is, omdat het niet werd goedgekeurd door de verschillende partijen.

Berekening van het vorderingensaldo

Overeenkomstig de ESR-methodologie moeten op het begrotingssaldo van de voorliggende ontwerpen verschillende correcties worden toegepast om te komen tot het vorderingensaldo van de entiteit.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft het vorderingensaldo berekend. Het Rekenhof heeft de verschillende elementen van die berekening geverifieerd. Deze verificatie steunde op de gegevens in de ontwerpbegrotingen van de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en van de instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren⁵⁶.

⁵⁶ Instellingen vermeld onder code S13.12, rubriek « Deelstaatoverheid » van het Europees Stelsel van nationale en regionale rekeningen.

Tabel 10 – Berekening van het vorderingensaldo

Ontwerpbegroting 2011	
Ontvangsten van het MBHG	3.136.693
Uitgaven van het MBHG (vereffeningskredieten)	3.269.187
Brutobegrotingssaldo van het MBHG (a)	-132.494
Ontvangsten van de geconsolideerde instellingen	2.396.888
Uitgaven van de geconsolideerde instellingen (vereffeningskredieten)	2.417.969
Brutobegrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen (b)	-21.081
Brutobegrotingssaldo van de consolidatieperimeter (c)=(a)+(b)	-153.575
Netto-aflossingen van de schuld van het MBHG	-356.000
Netto-aflossingen van de schuld van de geconsolideerde instellingen	15.364
Netto-aflossingen van de consolidatieperimeter (d)	-340.636
Saldo van de KVD van het MBHG	45.478
Saldo van de KVD van de geconsolideerde instellingen	15.725
Saldo van de KVD van de consolidatieperimeter(e)	61.203
Vorderingensaldo ESR (f)=(c)+(d)+(e)	-433.008
Begrotingsverrichtingen MBHG	120.000
Begrotingsverrichtingen van de geconsolideerde instellingen	0
Begrotingsverrichtingen van de consolidatieperimeter (g)	120.000
Vorderingensaldo ESR vna begrotingsverrichtingen (h)=(f)+(g)	-313.008
Voorstel van begrotingsdoelstelling	-254.050

Uit deze tabel blijkt dat het vorderingensaldo van het ontwerp van initiële begroting 2011 -313,0 miljoen euro bedraagt, hetzelfde bedrag als dat van de begroting 2010. Het verschilt nagenoeg 59,0 miljoen euro van het hierboven vermeld ontwerpakoord van 3 februari 2010, waar de Brusselse regering als voorwaarde aan heeft verbonden dat haar specifieke opdrachten op passende wijze moeten worden gefinancierd.

Begrotingssaldo van de geconsolideerde instellingen

De aangepaste begrotingen van de instellingen van eerste categorie worden in evenwicht voorgelegd, zoals in de begroting 2010. Die van de tweede categorie vertonen een globaal tekort van -21,1 miljoen euro, tegenover een batig saldo van 10,1 miljoen euro in de initiële begroting 2010 en een negatief saldo van 10,6 miljoen euro in de aangepaste begroting van 2010.

Het verschil (-10,4 miljoen euro) ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2010 kan worden verklaard door de vermindering van het batig saldo van de GOMB (-14,7 miljoen euro) en door het negatief saldo van de MIVB (-4,3 miljoen euro). De begrotingssaldi van die twee instellingen dalen immers respectievelijk van 15 naar 0,3 miljoen euro en van -25,6 miljoen euro naar -21,3 miljoen euro.

Netto-aflossingen

De netto-aflossingen bestaan uit het saldo (uitgaven – ontvangsten) van de verrichtingen vermeld met economische code 9 in de begroting van het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de geconsolideerde instellingen.

Voor het ministerie belopen de netto-aflossingen -356 miljoen euro⁵⁷ in de begroting 2011. Het verschil van 511 miljoen euro met het bedrag van de netto-aflossingen in de begroting 2010 (+155 miljoen euro) kan enerzijds worden verklaard door het verschil tussen het bedrag van de aflossingen van de gewestsschuld in 2011 en 2010 (15 miljoen euro) en anderzijds door het verschil tussen het bedrag van de leningen waarin diezelfde begrotingen voorzien (496 miljoen euro)⁵⁸.

Voor de geconsolideerde instellingen belooft dat bedrag 15,4 miljoen euro.

Kredietverleningen en deelnemingen (KVD)

- KVD van het ministerie

Het Rekenhof merkt op dat het saldo van de KVD van het ministerie (46,0 miljoen euro) 550 duizend euro hoger ligt dan het saldo dat de gewestregering in aanmerking neemt (45,5 miljoen euro).

Overeenkomstig de aanbevelingen die het Rekenhof in zijn voorgaande verslagen heeft geformuleerd, werd het vereffeningskrediet in BA 27.010.17.01.85.14 – *Kredietverlening aan de GOMB voor het dekken van haar investeringen inzake stadsvernieuwing* van de ontwerpbegroting 2010 (16,4 miljoen euro), door de gewestregering niet in aanmerking genomen voor de berekening van de KVD-correctie aangezien de GOMB behoort tot de consolidatieperimeter van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de overeenstemmende ontvangst niet boekt als code "8". De interne overdracht is bijgevolg op budgettair vlak niet neutraal.

Het saldo van de KVD omvat een bedrag van 0,5 miljoen euro in verband met de participatie in het kapitaal van het Brussels Hoofdstedelijk Parkeeragentschap. Zo-

⁵⁷ Uitgaven (140 miljoen euro) – Ontvangsten (496 miljoen euro) (buiten het fonds voor het beheer van de gewestsschuld waarvan de verrichtingen « code 9 » elkaar neutraliseren).

⁵⁸ Er wordt aan herinnerd dat in de initiële begroting 2010 geen enkele leningopbrengst was ingeschreven. In de initiële begroting 2011 werd voor het eerst een bedrag van 496 miljoen euro hiervoor ingeschreven.

als het Rekenhof heeft opgemerkt, is de begroting van dat Agentschap niet als bijlage gevoegd bij het ontwerp van algemene uitgavenbegroting.

Het Rekenhof wijst er niettemin op dat het ontbreken van een begroting (en bijgevolg van het boeken van een overeenstemmende ontvangst) geen weerslag heeft op het vorderingensaldo aangezien de kapitaaloverdracht naar die nieuwe instelling wordt geneutraliseerd door de in rekening neming van een correctie "code 8" voor eenzelfde bedrag.

- KVD van de geconsolideerde instellingen

Het saldo van die KVD belooft 15,7 miljoen euro.

Het bestaat uit een bedrag van 3,3 miljoen euro in verband met uitgaven van het IWOIB waarvan de classificatie als code 8 niet gepast is, althans niet voor het volledige bedrag van die uitgaven (cf. opmerking in punt 2.4).

Begrotingsverrichtingen

De regering heeft een totale positieve correctie van 120,0 miljoen euro toegepast onder de titel « begrotingsverrichtingen ».

Deze is uitgesplitst in twee posten : een bedrag van 90,0 miljoen euro voor de veronderstelde onderbenutting van de kredieten toegekend aan het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (ongeveer 2,9 % van de vereffeningskredieten) en een bedrag van 30,0 miljoen euro dat, net als de voorgaande jaren, betrekking heeft op de kredieten ingeschreven op basisallocatie 10.005.27.01.43.21 – *Dotatie aan de gemeenten met het oog op de verbetering van hun budgettaire toestand*⁵⁹.

De regering is van plan de correctie in verband met de onderbenutting van de kredieten bij de aanpassing te schrappen.

⁵⁹ Dat bedrag zou het immers moeten mogelijk maken het begrotingssaldo van de gemeenten van het Gewest te verbeteren en derhalve ook van Entiteit II waartoe dat laatste behoort.

